

LIETUVOS VADOVŲ PASISAKYMAI

Kokios paramos dar reikia?

Informacijos Centro pastangomis, plačiąją JAV visuomenę pasiekė kelių Lietuvos lyderių mintys apie Lietuvos ateitį ir vietą pasaulyje. LIC'o pastangomis buvo išversti ir atspausdinti du vedamieji: AT pirm. Vytauto Landsbergio straipsnis "Lithuania: The Absurdity of Non-Recognition" (The Washington Post, 1991 rugpjūčio 26 d.) ir Ryšių ministro Kosto Birulio straipsnis "Failed coup shows that Soviet democratization will continue" (The Boston Sunday Globe, 1991 rugpjūčio 25 d. bei taip pat paskleistas per pasaulinę agentūrą).

K. Birulis rašo, kad pralaimėtas pučas SSSR išryškino naujas galimybes Pabaltijo valstybių nepriklausomybės realaus įtvirtinimo procese, Lietuvos aukos nepažūvo veltui, nes Lietuvos pavyzdžiu "Rusijos žmonės stoji gyva siena prie savo parlamento ir laimėjo. Rusijos tauta pasirinko demokratiją ir išgelbėjo nuo kruvino susidorojimo kitas laisvės siekiančias tautas."

Dėl Lietuvos ateities per spekyvų ir politinių – ekonominių santykių stabilizavimo, anot Birulio, reikia "pašalinti abejones dėl Pabaltijo aneksijos nepripažinimo vakaruose rimtumo. Vakarų šalys, pirmiausia JAV, turėtų nedelsdamos pasekti Islandijos, Danijos bei Rusijos pavyzdžiu ir pripažinti Pabaltijo šalių vyriausybes bei nepriklausomybės atstatymo faktą su visomis diplomatinėmis pasekmėmis.

Autoriaus manymu, tai stabilizuotų padėtį likusioje SSSR dalyje, kadangi galutinai išsklaidytų dar likusių militaristinės ir šovistinės pakraipos veikėjų Sovietų Sąjungoje iliuzijas dėl tolimesnio imperijos egzistavimo bei pasaulinės revoliucijos įdiegimo galimybes ir leistų Rusijai ir SSSR nukreipti dėmesį į savo vidaus ekonomines problemas. Ar timiausioje ateityje turi būti atnaujinta tarpvalstybinių derybų komisijos veikla, kuri turi paruošti Baltijos šalių nepriklausomybės atstatymo procesą ir iš to sekančių ekonominių santykių tarp

SSSR ir Pabaltijo sąlygas, o taipogi karinių sovietų igulų pasilikimo laiko klausimą.

Svarbus yra ir Baltijos šalių narystės atstatymo Jungtinėse Tautose klausimas.

Savo straipsnyje pirm. Vytautas Landsbergis klausia: kodėl gi JAV vis dar delsia pasakyti "taip" Lietuvos nepriklausomybei? Tam, iš tikrųjų, dabar jau nėra priežasties. Juk Washingtone veikė ir veikia Lietuvos Respublikos pasiuntinybė, atstovaujanti realiai egzistuojančiai valstybei – rašo V. Landsbergis. Per visą sovietų okupacijos laikotarpį 1940 – 1990 m., įskaitant nacių okupacijos metus, JAV nepripažino nei vieno, nei kitų valdžios teisėtumo, palaikė Lietuvos diplomatinę tarnybą savo šalyje, įskaitant oficialią atstovybę Washingtone. Vis tai palaikė Lietuvos žmonių viltį, kad jų šalis anksčiau ar vėliau bus laisva.

Tačiau politiniai žodžiai, terminai, anot pirm. Landsbergio, turi savybę pakisti iš esmės ir tapti apgaulingais, tai aiškiai matoma iš sovietų praktikos. Jei ir toliau nepripažįstama aneksija, tai ar dar egzistuoja buvusi SSSR – be Rusijos, Ukrainos, Gruzijos, Armenijos ir žinoma, be Baltijos valstybių. Kieno šiuo metu esame aneksuoti?

Ir štai klausimas: kas šiuo metu vadinama "nepripažinimo politika" ypač Lietuvos atžvilgiu, yra šiandien?

Ko gero Lietuvos aneksijos nepripažinimas šiandien jau reiškia, kad aneksija paradoksaliai pripažįstama, nes dar neva nėra ko pripažinti – rašo Landsbergis. Taigi, lieka egzistuoti kažkas nepripažinto. Tačiau politika neturi virsti tikru absurdu. O galbūt nepripažįstama Lietuvos Respublika? Už ką tokia bausmė? Ar Lietuva dar mažai aukų sudėjo kovoje už savo ir kitų tautų laisvę? Ar Lietuva nėra valstybė, kuri padarė labai daug, neproporcingai daug – pagal savo dydį – kad nusikaltėlišką bolševikų totalitarizmas dingtų

Atiduodant Dirvą
spausdinti
Prezidentas
George Bush
pranešė,
kad JAV
pripažino
Lietuvos respublikos
nepriklausomybę

Prie TV ir Radijo bokšto Vilniuje buvo pastatyta daili kopyltėlė. Sunkiom valandom prie jos visad buvo gėlių puokštės. Atgavus tuos pastatus, kopyltėlė, kaip vilties ir stiprybės paminklas ilgai, ilgai bus prisimenamas. Prie kopyltėlės matoma Dalia Lelevaitė – 1991 metų Lietuvos gražuolė su savo drauge

nuo žemės paviršiaus – klausia Landsbergis.

Pirm. Vytautas Landsbergis pareiškia padėką JAV už jos paramą Lietuvai praeityje, bet tvirtina, kad dabar reikalingas svarbiausias, viso pasaulio lietuvių laukiamas, paramos ir politinės apsaugos žingsnis, kuris atvertų kelią į tarptautinę areną, į Centrinės Europos vystymosi ir pagalbos programas. (LIC)

PIRMOJI AMBASADA VILNIUJE

Tą garbę pelnė Švedija. Į Lietuvą atvykusi Švedijos užsienio reikalų ministerio pavaduotoja pasirašė Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo dokumentus ir atsivežė ambasadorių

KREIPIMASIS Į LIETUVOS ŽMONES

Beveik pusantų metų truko atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės kelias į tarptautinį pripažinimą – diplomatinį santykių atnaujinimą arba jų užmezgimą. Tas kelias pagaliau mus išvedė į platų tarptautinį vieškelį. Mūsų kantrybei ir atkaklumui pritarė visas pasaulis. Lietuvos žmonės darbščiomis rankomis ir laisvės trokštančia dvasia įveikė ekonominę blokadą, politinį ir karinį spaudimą.

Daugelį dienų ir naktų per žiemos speigus beginkliai Lietuvos žmonės apsupę saugojo parlamentą, svarbiausius valstybės pastatus, visų pavojų metu gynė pasirinktąjį kelią.

Suvokdami, kad sunkiausią laikotarpį jau esame praėję, džiaugdamiesi tuo, ką esame pasiekę, dėkojame

- už išsaugotą atgimimo viltį,
- už ryžtą ir atkaklumą pavojaus dienomis,
- už materialią paramą Lietuvos nepriklausomybei įtvirtinti.

Prisimindami jau sudėtas aukas už Nepriklausomybę, matome, kad mūsų laukia dar nemaža sunkumų pertvarkant ekonomiką, įtvirtinant demokratiją, siekiant pasiturinčio gyvenimo visiems, ir dar kartą kviečiame Lietuvos žmones darbui, išvermei ir susitelkimui.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas

V. Landsbergis

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **PRANCŪZIJOS VYRIAUSYBĖ PRANEŠĖ**, kad jų krašte esantis Lietuvos auksas, sverias kiek daugiau negu dvi tonas, kai tik susitvarkys diplomatiniai santykiai, tuoj bus perduotas Lietuvos vyriausybės žiniai. Kaip bus su Lietuvos auksu, kuris buvo padėtas Anglijoje ir Švedijoje dar nėra aiškių žinių. Neabejojama kad Lietuvos vyriausybė to aukso neužmirš ir norės atgauti.

Prancūzija pasisakė ir dėl Lietuvai priklausiančio atstovybės namo Paryžiuje. Jis tebėra užimtas sovietų. Kol bus gražintas, prancūzai Lietuvai yra numatę kitą namą. Jie nori, kad Prancūzijos atstovybė Vilniuje ir Lietuvos atstovybė Paryžiuje būtų atidarytos tuo pačiu laiku.

• **ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMAS**, Lietuvos Aukščiausios Tarybos priimtas ir 1991 m. liepos 25 d. paskelbtas, daugelio skaitytojų pageidavimu, spausdinamas šiame Dirvos numeryje. Taip pat spausdinama ir žemės reformos įsigaliojimo tvarka.

Neabejojama, kad dėl šio įstatymo atsiradęs nemažai priekaištų. Juos reikia rimtai apsvarstyti ir pasiųsti į Vilnių Aukščiausią Tarybą. Ateis laikas, kada tą įstatymą vėl reikės peržiūrėti ir kaip sakoma pagal "tautos reikalavimą" pataisyti.

• **BALTIJOS KELIAS**, apšviestas nuo Vilniaus iki Talino, neapsiėjo ir be aukų. Akmenės aviacijos klubo lėktuvas, filmavęs įspūdingą apšvietimą, užkliuvo už aukštos įtampos laidų. Du vairuotojai – Aurelijus Jurgaitis ir Sigitas Tomkevičius, o taip pat ir du keleiviai – Jonas Skiparis ir Vacys Pocius žuvo su užsidedusiu ir nukritusiu lėktuvu.

• **PRAĖJUSIĄ SAVAITĘ** Lietuvoje išleista daug valstybinio masto įpareigojimų, kurie pagal laiko reikalavimus, turi būti tuoj vykdomi. Tai valstybinių pastatų, nežiūrint kam jie priklauso, rūpestinga apsauga, muitinių darbo ir mokesčio normų pertvarkymas, KGB veiklos ištyrimas paskiriant specialią komisiją. Taip pat ar į nusikaltimus nėra įsivėlę Aukščiausios Tarybos deputatai, kad būtų perimti karinių komentatorių pastatai, laiku būtų sutvarkyti Lietuvos respublikos vizų išdavimas ir kt.

Tai vis skubos darbai, kada Lietuvos nepriklausomybę jau pripažino 30 valstybių. Pirmumo garbę Lietuvą pripažįstant, neabejotinai turi Islandija ir Danija. O JAV, kuri mums 50 metų kalbėjo apie okupacijų nepripažinimą, pataikaudama Gorbačioviui, labai ilgai užtęsė.

• **RUGPJŪČIO 27 D. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA**, remdamasi daugumos žmonių norais, pareikalavo, kad suderintais terminais, iš Lietuvos išvestų sausumos kariuomenę, karinį jūrų laivyną, oro pajėgas, raketinius ir visus kitus dalinius.

• **LIETUVOS MINISTERIS PIRMININKAS G. Vagnorius** ir Leningrado miesto meras yra pasirašę ekonominę ir geros kaimynystės sutartį.

Beveik tuo pačiu metu panaši sutartis buvo pasirašyta ir su Armenija.

• **VILNIAUS SOCIOLOGŲ TYRINĖJIMU**, prieš pat perversmą buvo paskelbta, kad tuo metu už pilną Lietuvos nepriklausomybę buvo pasisakę 83% gyventojų. Tik 1% buvo pasisakę, kad jie norėtų likti Sovietų Sąjungos apimtyje.

• **SOVIETŲ SAJUNGOS KARIUOMENĖJE** perversmo metu tarnavo tarp 16,000 – 18,000 iš Lietuvos kilusių karių. Karininkų skaičius visuose kariniuose daliniuose buvę per 1000.

Dabar pranešama, kad visi kareiviai, kilę iš Lietuvos, bus iš kariuomenės paleisti ir galės grįžti pas tėvus arba artimuosius.

• **KRAŠTO APSAUGOS DEPARTAMENTO VYRAI**, kurie pilnai paruošti sienų ir muitinių apsaugai, susitarus su kariuomenės vadovybe, pradėti apginkluoti. Jie trumpą laiką turėjo net prižiūrėti OMONo (juodąsias baretes) dalinius. Dabar skelbiama, kad tie daliniai tuoj bus iš Lietuvos iškelti arba ir visiškai išformuojami.

• **VILNIUJE 40 ASMENŲ** pasirašė deklaraciją, kad jie steigia Piliečių partiją. Pasirašė daugiausia rašytojų, visuomenininkų, politikų, kurie nori, kad nepriklausomos Lietuvos gyvenimas sparčiai vystytųsi į gerąją pusę. Naujos partijos vardu ilgai kalbėjo Vytautas Kubilius. Jie nori, kad Lietuvoje esanti operacija taip pat būtų kūrybinga ir kraštą valdyti padėtų, o ne vien kritikuotų.

• **LIETUVOJE PRIEŠ PAT PERVERSMĄ** buvo įsiregistravę 18,000 bedarbių, daugiausia baigusiu aukštuosius mokslus.

• **JAPONIJA**, kuri oficialiai Lietuvos nepripažino, tik pasisakė, kad greit pripažins, rugsėjo 1-7 dienomis į Baltijos kraštus siunčia specialią delegaciją.

• **PREZIDENTUI BUSHUI**, kad nedelstų su Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių pripažinimu, 21 senatorius rugpjūčio 28 d. įteikė bendrą raginimo raštą.

• **VIENAME LAIŠKE IŠ LIETUVOS** taip rašoma: "Smagu į Nemuną iš tolo žiūrėti ir labai skaudu kada žiniai, kad jis nepaprastai užterštas. Šią vasarą jau ir Kauno jūroje, dėl užteršimo, uždrausta maudytis".

• **EKONOMISTAI APSKAIČIUOJA**, kad Baltijos kraš-

Juodojo Kaspino dienoje, Dievo Motinos parapijoje, bendrinėse pamaldose dalyvavę dvasiškiai. Iš kairės: T. Karpis, prel. A. Goldikovskis, klebonas G. Kijauskas ir L. Grandze. V. Bacevičiaus nuotr.

AMERIKOS ŪKINIO GYVENIMO ATEITIS

Jonas Kazlauskas

Kai liepos mėnesyje ilgalaikių prekių (pradedant televizijos aparatais ir baigiant lėktuvais) užsakymai pašoko 10.7%, didžiausias šuolis į priekį nuo 1970 m. gruodžio mėnesio, pasigirdo nuomonių, kad ūkinis atoslūgis jau pasibaigė.

"Indeed the economy is in a recovery" – teigia C. Latta, o ekonomistas Bruce Steinberg patvirtina "It puts the idea of a double-dip recession clearly to rest!"

Logika teigia, kad taip smarkiai pašokę gamybos užsakymai iššauks aukštesnę produkcijos lygį ir pareikalaus daugiau darbininkų. Investoriai yra maži, prekės išparduotos, likvidacija pasiekė tokį tašką, kuris reikalauja padidinti gamybą.

Šis sanprotavimas nevisada tampa realybe ir darbininkų skaičius nevisada nepadidėja. Gamintojai pirmiausia stengiasi pakelti darbininkų produktingumą, kuris Amerikoje 1990 m. pakilo tik 2.5%, tuo tarpu Vokietijoje 3.4% ir Japonijoje 3.7%.

Keletas ekonominių davininių kurie yra reikšmingi dabartinei ekonominei padėčiai, bet jų interpretacijos ir realūs ateities rezultatai gali būti skirtingi, negu mes laukiame.

Didžiausias moterų batų fabrikas Brown Shoe Co.

atleidžia per 3 mėnesius 1400 darbininkų ir uždaro 4 fabrikus Missouri valstijoje. Silpna ekonominė padėtis ir užsienyje gamintų batų konkurencija yra pagrindinės priežastys.

National City bankas, turintis 26,000 tarnautojų (daugiausia Ohio, Indianos ir Kentucky) planuoja sumažinti nuo 5 iki 20% ši skaičių, kad sutaupyti nuo 50 iki 200 milijonų dolerių metinių išlaidų. Atleistų tarnautojų skaičius dar padidėtų, jei bankas perimtų kontrolę kito didelio banko Ameritrust.

Harry E Figgie, Jr. metiniame akcininkų susirinkime teigė, kad šių metų apyvarta sumažės virš 100 milijonų dolerių, nes paklausa yra sumažėjusi, tikisi kad ūkinis atoslūgis baigsis 1992, Figgie International yra didelis konglomeratas su metine 1990 m. apyvarta \$1.36 bilijono ir įvairiais gaminiais – industrijos mašinos, automatiniai įrenginiai, įvairūs sporto reikmenys. Gaminų įvairumas visiškai neapsaugo nuo ekonominių svyravimų. Šių metų pirmojo ketvirčio pelnas sumažėjo 48%.

ARMCO plieno bendrovė, šeštoji pagal dydį plieno gamyboje Amerikoje, atideda 400 milijonų modernizavimą gamybos įrengimų to-

tams išeinant į pilną nepriklausomybę, reikės 2-3 milijardų dolerių pagalbos. Tokios sumos bus reikalingos tų kraštų ekonomikai įstatyti į reikiamas vėžes.

• **AMERICARES ŠALPOS ORGANIZACIJOS** pasamdytas Boeing 707 kargo lėktuvas rugpjūčio 28 d. nusileido Vilniaus aerouoste su \$1,400,000 JAV dol. vertės vaistų, maisto ir medicininių įrengimų, praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Šią didelę siuntą palydėjo grupė daktarų, vadovaujamų Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos Medicininės Pagalbos Komiteto narės dr. Daivos Bajorūnaitės. Lėktuve, kartu su rinkiniu AmeriCares personalu, taip pat keliavo grupė Amerikos spaudos ir televizijos atstovų, kurie prieš kelionę tarėsi su Lietuvos Informacijos Centru.

limesniam laikui planuoja sumažinti tarnautojų skaičių ir deda visas pastangas išlaikyti turimus pirkėjus daugumoje automobilių pramonę, kai produkto kokybė pradeda svyruoti.

ARMCO buvo pirmoji Amerikos gamintoja, kuri įvykdė aukštus kokybės reikalavimus Japonų automobilių bendrovėms Honda, Nissan ir Toyota.

Plieno kokybė buvo pakankamai gera, kad ji buvo vienintelė patenkinusi Saturn automobilių fabriko keliamus reikalavimus.

Harris Publishing Co duomenys rodo kad OHIO ir kitose Vidurinių Vakarų valstijose produkcija mažėja, o tai daro įtaką darbininkų skaičiui. Naujų biznio vienetų nepadaugėjo, paklausa dėl naujų tarnautojų ir vadovaujančių pozicijų silpnėja, o tai rodo, kad visi keliai suka į patarnavimų (service) sritį. Sunkioji ir net lengvoji pramonės nebedominuoja Amerikos ūkyje – užsienis atlieka šį darbą.

Korporacijos sutinka daug didesnius reikalavimus prašant paskolų ir jų viršininkų suktybės bei neatsakinga rizika labai daug kainuoja mokesčių mokėtojams.

Arti vieno milijono dirbančiųjų prarado savo darbus per šiuos metus 8 mėnesius ir situacija dar negerėja. Daugeliu atveju tenka palikti pelningesnę darbą ir tenkintis mažiau apmokamu.

Visi trys sektoriai – individai, biznesas ir valdžia – yra paskendę skolose, (10 trilijonų dolerių arba du kart daugiau, negu visa JAV ekonomija). Ūkinio atoslūgio metu valdžia paprastai bando padėti, mažina mokesčius skatina darbus, šiuo atveju didelis deficitas sulauko gerus norus.

Kai kurie valdžios atstovai kaltina Centrinio Banko prezidentą A. Greenspan, kad kreditai turėjo būti lengvesni, o procentai už skolas žemesni, tuomet ekonomija greičiau pajudėtų, tačiau yra ir kita medalio pusė – infliacijos pavojus dar nėra praėjęs. A. Greenspan nori sumažinti infliaciją, kad užtikrintus kiek galima pastovesnes gaminių ir patarnavimų kainas.

Automobiliai yra vienas iš ryškiausių ūkinio gyvenimo parametrų. Jie užėmė plieno gamintojų vietą. Praeityje ekonominė kryptis buvo lygiagretė su plieno gamyba.

Šis stagnacijos laikotarpis ne tik yra skaudus automobilių gamintojams bei pardavėjams, bet paliečia visas kitas sritis. Amerikoje

(Nukelta į 10 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$25.00 • Single copy 60 cents.
Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskrido numerio kaina 60 centų •
Straipsniai pasirašyti pavarde ar inicialais nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinami straipsniai gražinami tik autoriams prašant. • U2 skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PRASIGYVENSIM IR VĖL, TIK BŪKIM VIENINGI IR DARBŠTŪS

Po labai sunkių dienų dabar gyvename didelio džiaugsmo ir skubėjimo metą. Didžiojo spaudoj, radijo ir televizijos pranešimuose nuolat kartojamas Lietuvos vardas. Ir vis gerėja prasme, kad sugebėjome taikiai išlavuoti iki nepriklausomybės pripažinimo.

Ar nestebėtini skaičiai. Dar tik savaitė ir kelios dienos po skaudžių įvykių, o turim jau 40 valstybių, kurios Lietuvą, kaip nepriklausoma valstybę pripažino. Danija ir Islandija deda pastangas, kad Lietuva būtų priimta į Jungtines Tautas. Tik kol kas negalim pasidžiaugti, kad tų valstybių tarpe, kurios pirmosios mums ištiesė pripažinimo ranką, nėra Jungtinių Amerikos Valstybių. Apie tai su kartėliu kalbame dabar, kalbėsime ir ateityje. Juk apie mus kitataučiai yra sakę: "Lietuviai turi ilgų metų atmintį..."

Dabar kada mes esame lyg ir pamirę, kad dar gali būti ir labai sunkių dienų kol išeisime į didįjį laisvės kelią, kam reikia už tai padėti.

Pirmiausia reikia atsiminti pačią lietuvių tautą, penkis dešimtmečius kalamą prie sunaikinimo kryžiaus, ėjusią erškėčių keliais, per mirtį nešančias užtvares, dešimt metų, be jokios pagalbos iš šalies kovojusią su gerai ginkluota raudonąja armija. Ir tik vėliau, pakeitus kovos taktiką, nuogom krūtinėm išėjusią ginti parlamento ir savo vyriausybės. Tai būta tokios, kitus drebinančios jėgos, apie kurią sakė: "Lietuvoje dar yra žmonių, kurie nebijo už tėvynę mirti".

Prisiminę savuosius, kurie per amžius buvo priversti kovoti ir paliko mums tų kovų garbės vainikus, prisiminkime ir tuos kitataučius, ypač pasaulinio masto laikraštinkus, kurie metų metais kėlė lietuvių tautos

skriaudas mus užtarė, mus stiprino. Jie dažnai priminė: "Tauta, kuri žudynėm ne teko trečdalis savo gyventojų, turi prisikelti laisvam gyvenimui". Ir prisikėlė.

Tuos visus kitataučių vardus mes turime surinkti, surašyti ir padėti penkiasdešimties kovos metų muziejuje. Tegul jie išlieka, kaip mūsų padėka už laisvės talką.

Akivaizdoje nepriklausomybės pripažinimų dažnas iš mūsų gali pasakyti: "Darėm viską ką galėjom". Tik reikia tą sąžinį pilnai užbaigti: "Ir darysim viską ko iš mūsų pareikalauja tautos ir valstybės laisvė".

Nepriklausomybę įtvirtinant taip skaudžiai naikintoj tautoj, taip supainiojotj ekonomikoje, reikės sukite sukite. Reikės ir visokeriopos pagalbos iš tėvynėje esančių ir svetur gyvenančių. Reikės, kad ir mūsų fondai, kurie skelbėsi Lietuvai dirbą, perkratyti savo pažadus ir paprašyti, atiduotų ne kokiom organizacijom, bet mūsų valstybės fondui. Ir tegul dabar, prašančius paramos remia ne kurie moka graudžiai dejuoti, bet tuos, kuriem tikrai reikia padėti. Juk jau turime nemažai atvejų, kada duotas doleris kažkur prapuolė ir nenuėjo ten, kam buvo skirtas.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS IŠLYDĖJO GEDIMINĄ PURLĮ

Vakarą pradėjo ir pravedė LTM Čiurlionio ansamblio valdybos pirmininkas Vladas Plečkaitis. Visiems sugiedojus "Lietuva brangi...", kun. G. Kijauskas sukalbėjo maldą ir prasidėjo vaišės.

Po vaišių, V. Plečkaitis tarė įvadinį žodį primindamas, kad 1992 I 15 d. Čiurlionio ansamblis švęs 52 metų sukaktį. Priminė jo įkūrėją ir vadovą muz. Alfonsą Mikulskį, Rytą Babicką, dr. Bronių Kazėną.

1989 lapkričio 4 į Clevelandą iš Lietuvos atvyko muz. Gediminas Purlys. Prasidėjo intensyvus darbas su ansambliu – repeticijos po 4 – 5 dienas savaitėje. Buvo pasiruošta 50 metų jubiliejui G. Purlio iniciatyva ansamblis 1990 metų rudenį grįžo koncertinei kelionei į Lietuvą. Po gastrolių, G. Purlys liko Lietuvoje. Į Clevelandą vėl sugrįžo 1991 metų žiemą ir vėl dir-

Kad Lietuvoje gyvenantieji mūsų artimieji turi daug visokių bėdų, visi, kurie ten lankėmės, gerai žinome. Visi ten šį bei tą vežėme ir vešime. Tik ir šiuo atveju, Lietuvos vyriausybės šauksmą pirmiausia išgirs kime. Ar nebus mums visiems daug džiaugsmo, jei iš ten girdėsime, kad bendra talka įstengiam ir pro naujas bėdas, ne palenkta galva, o viltinai žiūrėdami į ateitį, naujus darbus planuodami, toliau einame. Turėtų taip būti, kaip buvo ir po 1918 metų, kada buvo daug sunkesnė padėtis, negu dabar yra, o rūpestingai dirbdami, pradėję iš nieko, greit pradėjome prasigyventi. Prasigyvensim ir vėl, tik būkim vieningi, darbštūs, ranka rankon ir petis į petį atsiremę, visi kelkime Lietuvą mūsų!

B.G.

bo su ansambliu, ruošiantis Dainų šventei ir koncertams New Yorke ir Philadelphijoje. Šis darbas su muz. G. Purliu buvo vienas gražiausių laikotarpių Čiurlionio ansamblio muzikiniame kelyje. Ansamblio tikslas gi visada buvo – dainuoti kartu su Lietuva.

Violeta Žilionytė – Leger įteikė visų pasirašytą kortelę ir bendrą dovaną, bei Čiurlionio dovaną – didelę spalvotą ansamblio nuotrauką.

Pakviesti žodį tarė:

Kun. Gediminas Kijauskas, S.J., kad Čiurlionio ansamblis savo daina įsirašė tautos istorijon – lietuvis kovoja dainuodamas. Daina tai jėga, kurios nei tankai negali nugalėti. Ir nors iš čia išvykdamas, per dainą G. Purlys lieka su mumis. Parapija džiaugiasi, jeigu galėjo kuo nors prisidėti. Esame tikri, kad muz. Purlys, per savo muzikinį talentą, bus jėga atsikuriančioj Tėvynėj. Sugrįžęs, jis jau bučiuos laisvos Lietuvos žemę.

Jurgis Malskis sakė, kad sutikimai paprastai yra džiaugsmingi, atsisveikinimai – neramūs. Linkėjo viso gero ir prašė nuvežti mūsų linkėjimus Tėvynei. Dar kalbėjo Aurelija Balašaitienė ir O. Mikulskienė, pasakiusi, kad jis buvo ne tik maestro, bet ir draugas. Auksinis vainikas užbaigtas – jis baigė redaguoti trečią a.a. A. Mikulskio kūrybos knygą.

Muzikas Gediminas Purlys dėkojo Čiurlionio ansamblio valdybai: Violetai Leger, Raimundui Butkui, Virginijai Juodišūtei, Aušrai Babickienei ir, žinoma, labiausiai Vladui Plečkaičiui, kurio pastangų dėka jam ir teko Amerikon atvažiuoti. Dėkojo visiems čiu-

lioniečiams – ansamblis turi gyventi! Balašaitienei, jos šeimai, Irenai Kijauskienei, Paulinai ir Pranui Mašiotams.

Ypatingai padėka kun. Gediminui Kijauskui, Gražinai ir Vladui Plečkaičiems, Onai Mikulskienei, per kurią jis turėjo progą pažinti ir a.a. muz. Alfonsą Mikulskį ne tik kūrėją, bet kaip ir asmenybę. Dvieji metai paliko pėdsakus jo mąstysenoje. Dirigavimas Dainų šventėje – išsipildžiusi svajonė. Ramu, kad galėjo parvežti ansamblį Lietuvon. Prašė nepalikti Lietuvos vienos, palinkėjo visiems sveikatos ir išdavė paslaptį, kad planuoja kitą rudenį grįžti į Clevelandą ir Clevelando valstybiniame universitete siekti muzikos magistro laipsnio.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Redakcija, pradėjusi leisti "Mokslas ir Lietuva" ir jo variantą anglų kalba tikisi apie šiuos žurnalus dar glaudžiau suburti viso pasaulio lietuvius mokslininkus, kitus intelektualus, supažindinti pasaulį su Lietuva ir lietuviais, parodyti, ką davėme. duodame ir pasiryžę duoti pasauliui.

Žurnalas išeina 4 kartus per metus, lietuvių ir anglų kalbomis, 124 puslapių gausiai iliustruotas spalvotomis nuotraukomis, meno kurinių reprodukcijomis.

Vieno numerio kaina užsienyje 8 dol.

Prenumeratos kaina metams – 32 dol. ir dar 4 dol. išlaidoms už avia paštą, viso – 36 dol.

Informacija apie apmokėjimą ir nurodymą kokių adresu siųsti žurnalus praneškite adresu:

Editor-in-chief A. LIEKIS
232600 Vilnius, Gedimino pr.3, 21 kab. Lithuania

Čiurlionio ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis, vedęs atsisveikinimą su muziku ir dirigentu Gediminu Purliu. Violeta Žilionytė – Leger išvykstančiam Gediminui Purliui įteikia Čiurlionio ansamblio dovaną – didelę, spalvotą nuotrauką.

V. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVA PO 45 METŲ

Genovaitė Dumčiūtė – Breichmanienė

- 9 -

JONAS ŠVEDAS – PEDAGOGAS, LIETUVIŲ LIAUDIES INSTRUMENTŲ TĖVAS

Kadangi nuo pat jaunystės jaučiau J. Švedui didelę pagarbą, tad ir dabar stovėdama šiame kiemelyje leidžiu savo mintims paklajoti. Beveik trejetą metų man teko dirbti Vilniaus filharmonijos liaudies ansamblyje, kurio steigėjas ir vadovas buvo Jonas Švedas. Dalį ansamblio narių sudarė mes jauni Vilniaus universiteto studentai. Ir jis buvo mūsų globėju, tėvu ir draugu. Kai darbo pertraukų metu pamatydavom vieną ar kitą iš mūsų bevaikščiojant su J. Švedu ilgais filharmonijos koridoriais, žinojom, kad jis tėviškai patars kaip reikia elgtis, kaip išsisukti iš blogos padėties. Gyvenome tada nenormalius laikus – vokiečių okupuotame krašte.

Per visą Jono Švedo gyvenimą raudona gija driekiasi meilė lietuvių liaudies menui-dainoms, o ypač liaudies muzikos instrumentams. Atrodo, kad jie taip buvo įaugę jo širdin nuo vaikystės, jog nuolatinis rūpestis buvo kaip tuos instrumentus patobulinti, išgauti gražiausias melodijas. Savo prisiminimuose J. Švedas pasakoja: "Aš iš pat vaikystės suaugau su senojo kaimo dvasia. Mano pasaulėjauta formavosi giliame Žemaitijos užkampyje. Vaikišką vaizduotę maitino senelės pasakos, žiemos vakaronėse girdėti visokie, kupini fantastikos ir prietarų, nutikimai. Neaplenkė manęs ir parduotų vasarų piemenuko dalia, išmokau dainuoti pro ašaras ir savo darbo birbynėle riduoti."

(J. Švedas – "Trumpa autobiografija").

J. Švedas buvo ne tik gabus muzikas, lietuvių liaudies meno kūrėjas, puoselėtojas, bet ir didelis lietuvis patrijotas. Ne tik vaikystė, jaunystė, gyvenimas, bet ir pamėgtas darbas nebuvo lengvas, nes jam su ansambliu dirbti reikėjo sunkiais pokario laikais. Visados ansamblio darbą ir tikrino komunistų partijos paskirtas žmogus, kuris labai mažai nusimanė apie muziką, o tuo labiau apie lietuvių liaudies dainas. Tai labai pykimo ir nervino J. Švedą. Kai politrukas perspėdavo J.

Švedą, kad ši daina ar melodija neatitinka partijos linijos ir jam gali blogai baigtis, atsakydavo: "Jei bijai vilko, neik į mišką." – ir tęsė darbą toliau. Okupantai niekada nepalikto jo ramybėje. Vieną kartą ansambliui gastroliuojant Žemaitijoje, buvo išsakyta, kad visi tuojau ateitų į turgaus aikštę. Nujausdamas kas jų laukia, J. Švedas slaptai perspėjo ansamblicius neparodyti jokios reakcijos, nežiūrint ką jie pamatytų. Aikštėje buvo suguldyti žiauriai išniekintų partizanų lavonai.

Matydami J. Švedo taurią asmenybę ir jo nepaprastą pasišventimą lietuvių tautos menui, daugumas ansamblicius buvo jo pusėje. Tačiau vistiek po daugelio įvairiausių intrigu buvo priverstas 1962 metais iš ansamblio pasitraukti. Toliau dirbo pedagoginį darbą, gavo profesoriaus laipsnį, draugai pasakoja, buvo palūžęs žmogus ir 1971 metais, mirė būdamas tik 63 metų, palikdamas Lietuvai

liaudies instrumentų, jiems pritaikintų kūrinių – melodijų neikainuojamą turtą. Jis laikomas lietuvių liaudies instrumentų tėvu.

Apie save J. Švedas sako: "Visą mano įvairiaspalvę veiklą jungia vienas bendras pradasis – meilė liaudies menui, pastangos jį puoselėti ir vystyti. Jis man brangiausias, čia ir vaisių būsiu gražiausių sulaukęs"...

Viename, iš aplink kiemą stovinčių namukų, randame "Pupų Dėdės" – Petro Biržio (1896–1970) armoniką. Jis buvo pagarsėjęs lengvo turinio programa – kupletais. Kitame kamba-

ryje tarp įvairių senoviškų instrumentų randame kankles, padarytas Vilkaviškyje 1886 metais. Tai gal seniausios kanklės.

ATGAL Į VILNIŲ

Atsisveikinę su savo miela ir draugiška gimine, grįžtame į Vilnių. Čia vėl mūsų pilna dienos ir vakaro programa. Lankome dar neaplančytas vietas, operos teatrą, Rasų kapines. Rasų kapinės atrodo visai taip pat kaip mes jas palikome. Tebėra čia Pilsudskio širdis – prieš vartus, kairėje pusėje. Tuojau už vartų dr. J. Basanavičiaus kapas, kur sovietų okupacijos laikais per vėlines giedodavom šventas giesmes ir Lietuvos himną, kitoje pusėje – M. Čiurlionio kapas. Yra ir naujų kapų: Balio Sruogos, Kipro Petrausko ir mano mėgiamo poeto ir profesoriaus Vinco Mykolaičio – Putino. Padėdame po gėlytę ir nulenkiame galvas.

Kai tik atrandame laisvą valandėlę užbėgame į muziejus kurių čia gausu, ar dailės kūrinių parduotuvę. Vakarai skirti pasikalbėjimams. Kartais jie užsitęsia taip ilgai, kad mūsų miegui skirtos valandos vis trumpėja, o aš užkimdavau.

VILNIAUS KATEDROJE BEKLŪPANT

Paskutinis mūsų sekmadienis Vilniuje. Daugelį kartų apvaikščiojom Katedrą iš visų pusių gėrėdamiesi didingai stovinčia erdvioje aikštėje, atlaikiusia daugelį smūgių. Bet šiandien einame čia pasimelsti. Viduje dešinėje ta pati sakykla. Sienos išpuoštos paveikslais. Pakeliam akis ir freskos atrodo atnaujintos. Nėra nė ženklų, kad čia kelis dešimtmečius buvo paveikslų galerija.

Dešinėje pusėje – šv. Kazimiero koplyčia. Išskeltas sidabrinis karstas, šių metų pradžioje iškilmingai grąžintas iš šv. Petro ir Povilo bažnyčios. Buvo planuota

iškilmingai karieta ir baltais akliais parvežti karstą per miestą, kaip ir pritiktu karalaičiui, bet paskutiniu momentu arkliai nepasirodė, ir 6 klierikai ant pečių sunkų trigubą karstą visą ilgą kelią nešė ligi Katedros. Paskui karstą sekė didžiulė žmonių minia. Tai lietuviškas užsispyrimas ir ryštas nugalėti visas kliūtis. Katedra yra visai prie universiteto, tad dažnai čia ateidavau į šv. Kazimiero koplyčią pasimelsti. Tai buvo kita, po Aušros Vartų mano mėgiamiausia vieta.

Pradeda gausti vargonai. Atsimenu kai 1940 m. pavasarį mes studentai Gedimino gatve kiekvieną sekmadienio rytą žygiuodavome į Katedrą, nors ten buvome labai nepageidaujami svečiai. Daugiau kaip pusė metų buvo praėję nuo to laiko, kai Vilnius buvo grąžintas Lietuvai, bet arkivyskupas Jelbžikovskis jokių būdu nenorėjo nusileisti lietuviams ir nedavė nė vienu pamaldų Katedroje lietuvių kalba. Studentų atstovybės pirmininko Antano Kučio paraginti, nutarėme Katedrą "atlietuvinėti". Kadangi daugumas studentų gyveno "Akademiko" bendrabutyje, tai sekmadienio rytą visi būriu ir žygiuosdavome į Katedrą. Ten giedodavome lietuviškas giesmes, neleidami pamaldoms vykti lenkų kalba. Lenkai badydavo mus adatomis, apspiaudydavo. Kova vyko visą pavasarį, bet arkivyskupas Jelbžikovskis užsispyrusiai laikėsi savo. Po ilgų derybų su Lietuvos vyriausybe vis tik nusileido. Mūsų džiaugsmui nebuvo galo. Tada net ir nenujautėme, kad gyvename paskutines laisvos Lietuvos dienas.

(Pabaiga kitą savaitę)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Iš Ketvirtųjų sporto žaidynių Lietuvoje. Iškilmingai nešama Žaidynių vėliava.

Jūs norite skaityti iš tiesų
nepriklausomą dienraštį?

Jūs domina objektyvi informacija
ir kritiškas komentaras?

Jūs norite pasitikrinti savo mintis? Jeigu taip -

"LIETUVOS RYTAS"

- Jūsų laikraštis. Jį galima užsiprenumeruoti
bet kuriame pasaulio krašte.

"Lietuvos ryto" dienraščio prenumeratos mokėstį prašome siųsti anketoje nurodytu adresu. Anketą maloniai prašome atsiųsti į redakciją, kurios adresas: Lithuania, Vilnius, Gedimino pr. 12a, "Lietuvos rytas", indeksas 232001.

Siunčiu "Lietuvos ryto" dienraščio prenumeratos 1992 metams mokėstį 84 JAV dolerius arba ekvivalentą bet kuria konvertuojama valiuta.

Taip pat siunčiu auką dienraščiui _____ JAV dolerių.

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Čekius rašykite: "Lietuvos rytas"

Subscription payment

Siųskite adresu:

LITHUANIAN COMMERCIAL BANK LITIMPEX
ACCOUNT Nr. 5000-305523
MANUFACTURERS NATIONAL BANK OF DETROIT
INTERNATIONAL BANKING DEPARTMENT
EUROPEAN GROUP (13/RC)
P.O. BOX 659
DETROIT, MICHIGAN 48231
U.S.A.
TELEX: 23-5796 MNB INTL A
23-5808 MNB INTL B
FAX: (313) 222-7421
PHONE: (313) 222-3128
SWIFT No. MNB US 33
In favour of "Lietuvos rytas" daily newspaper.

AR SENOVĖS LIETUVIAI BUVO SATANISTAI (VELNIO GARBINTOJAI)?*

Dr. Jonas Balys

Mes matėme, kad mūsų žmonių pažiūros ir mirusiųjų vėles keitėsi: senesnės mini "vėlių suolelių" ir vėlių gyvenimą medžiuose, o jau naujesnės apie velnią, įlindusį mirusio nusidėjėlio odon ir baidantį žmones.

Tikėjimą į biblišką velnią, vadinamą įvairiais vardais liaudiškais vardais (Diabolos, Belzebub, Lucifer, Satan ir vietiniais liaudiškais vardais) Lietuvoje išpopuliarino krikščionybė. Tada mūsų tautosakoje atsirado, t.y. buvo perimta iš krikščioniškų Vakarų ir Rytų, daug sakmių arba legendų apie gero ir pikto prado kovą, apie Dievo rungtynes su Liucium (Lucifer) dėl valdžios, kuris katrą nugalės, tai vadinamas dualizmas. Apie tai paskelbiau studiją jau 1937 m. "Vairo" žurnale ir "Tautosakos Darbų" III t.

Visose religijose dievai yra gerai nusiteikę žmonių atžvilgiu. Tiesa, jie gali būti kaprizingi ir nori būti liaupsinami, kaip mėgsta ir žemiški didžiūnai. Todėl reikia išgyti dievų malonę aukomis, maldomis, statyti jiems maldyklas. Tuo tarpu *demonai* visados yra žmonėms priešiški ir nori jiems pakenkti. Todėl reikia jų vengti, stengtis nuo jų apsiginti magiškoms priemonėms, o vėliau šventenybėmis, kaip švėstas vanduo ir kryžiaus ženklas. Demonų žmonės negarbina, jiems nesimeldžia, neaukvoja ir nestato maldyklų. Tuo demonai skiriasi nuo dievų.

Lietuviams svetima yra pažiūra, kad mirusieji gyvena tamsiame požemyje. Mirusiųjų vėlės skrenda Paukščių Taku į dausas, – yra senas lietuvių tikėjimas. Dausos yra "dvasių buveinė", jos yra aukštai. Požeminė 'pekla' su velniais atsirado krikščionybės įtakoje. Vėlės kenčia ne nuo ugnies arba karščio, bet nuo šalčio. Senovės lietuviai kreipė akis į dangaus aukštybes, bet ne į požemį.

Apie tikėjimą, kaip mirusieji keliauja į dausas, liudija patikimas dokumentas. Tai Ordino sutartis su senaisiais prūsais, baltų gimine vakaruose, kuri buvo sudaryta Christburge 1249 m. vasario 7 d. Prūsai tarp kitų dalykų pasižadėjo nebesilai-

kyti savo senų stambeldišku papročiu ir tikėjimu. Toje sutartyje rašoma, kad prūsų vaidilos, vadinami *tulisonės* ir *ligašones*, karių laidotuviuose "pakėlę į dangų akis, šaukdami melagingai skelbė matą velionį, skriejantį ant arklio dangaus viduriu į dausas, pasipuošusį žibantiomis ginklais, su sakalu rankoje ir dideliu palydovų būriu" (*W. Mannhardt, Goetterlehre p. 42*). Taigi, mirusieji nelindo į požemį, bet skriejo į dausas.

Iš gausios literatūros apie demonologiją labai gerai dokumentuotas yra šis veikalas: Julio Caro Baroja. *The World of the Witches*. Translated from the Spanish. The University of Chicato Press, 1965. (Ispaniškas originalas išleistas 1961 m.)

Papildymas

APIE VELNIŲ MUZIEJŲ IR BIBLIJĄ

Tiesiog nesmagu pasidaro matant, kaip kartais žmonės esti suklaidinami. Štai Lituanistikos kursų Vilniuje dalyvė iš Kanados parašė: "Susipažinau (Kaune) su lietuvių pagonių tikėjimu (*mano pabraukta – JB*) *Velnių muziejuje*" (Tėv. Žiburiai, 1989. XI. 7). Tai nesąmonė. O prasidėjo taip. Tumas-Vaižgantas 1906 m. vardinių proga padovanojo dail. Žmuidzinavičiui, kuris mėgo humorą, šventojo kojomis sutryptą velnio stovylėlę, liaudies meno kūrinį, ir tarė: "Kad Tau, Antanai, visą gyvenimą velnius rinkti tektų". Dovana dailininkui labai patikusi. Vėliau kas tik norėdavo Žmuidzinavičiui suteikti džiaugsmo, dovanų nešdavo velnią arba velnio stovylėlę, nesvarbu iš kokio krašto kilusią. (Taip parašė Bronius Vaškaitis "Drauge" 1989.X.18.).

Šitokio velnio "lietuvių pagonių tikėjimas" nežinojo. Jis atėjo su krikščionyste iš Naujojo Testamento, kuriame bent 15 vietų paminėtas Satan (turi reikšmę apkalbėtojas, priešininkas, lietuviškai šėtonas). Taip pat N.T. minimi ir kiti vardai, velnio sinonimai: Beelzebub (iškreiptas finikiečių dievo vardas), Diabolos (apšmeižėjas, iš graikų kalbos). Apaštalo Povilo 2-me laiške korintiečiams kelis kartus minimas Satan ir kartą Belial (nevykėlis). Diabolos terminą randame apaštalo Jono apreiškime (12: 9 ir 20: 9). Morkaus

evangelijos skyriai 1, 3, 5 ir 6 daug pasakoja, kaip Jėzus išvarinėjo "nešvarias dvasias", kurios buvo apsėdę žmones ir tokią pat galią suteikė savo apaštalam: "Jis (Jėzus) pasišaukė dvylika (apaštalu) ir ėmė juos siuntinėti po du. Jis davė jiems valdžios ant nešvariųjų dvasių... Jie išėjo... išvarė daug velnių, tepė aliejumi daug ligonių ir juos gydė" (Morkus 6: 7, 12–13).

Tuo tarpu Senajame Testamente nėra tikrinio "velnio" vardo. Ievą Rojuje su gundęs suvedziotojas, vadinamas "senasis žaltys". Prad. 3: 1 sako: "O žaltys buvo gudresnis už visus žemės gyvulius, kuriuos Viešpats Dievas buvo padaręs". Biblijos vertėjas vysk. Skvirėckas savo komentaruose prideda: "Jame slėpėsi nežemiška esybė".

Visą istoriją apie Liuciperių (mūsų liaudis jį vadiną Liucius) išdėstė apaštalas Jonas savo Apreiškime 12: 7-9: "Danguje įvyko didelė kova: Mykolas ir jo angelai kovojo prieš slibiną. Taip pat kovojo slibinas ir jo angelai; bet jie nenugalėjo, ir danguje neberasta daugiau jiems vietos. Tas didysis slibinas, senasis žaltys, kurį vadinamas velniu ir šėtonu, kurs suvedziotą visą pasaulį, buvo numestas; jis buvo numestas žemėn, ir jo angelai numesti drauge su juo". Šitas pasakojimas liaudžiai labai patiko ir jį sukūrė visą eilę legendų

SUDARKYTA VYTAUTO DIDŽIOJO BAŽNYČIAI

Vaclovas Senūta

Neseniai gautoje iš Lietuvos nuotraukoje matosi, kad Vytauto Didžiojo bažnyčios Kaune bokštas nugriautas ir uždėtas kažkoks naujas skardinis kūgio formos. Senas bokštas buvo pastatytas pagal 1400-1500 metų architektūrinį stilių. To stiliaus bokštai buvo buki ir neaukšti. Kaip tas stilius vadinosi man neteko su rasti nei architektūros, nei meno istorijoje, tačiau tas stilius egzistavo daugiau šimto metų Europoje, bū-

apie Liucijų ir jo kovą su Dievu. Liaudžiai patiko dualizmas. Dievas buvo gudresnis ir nugalėjo Liucijų.

Apaštalas Jonas gal rėmėsi Ješajo pranašyste 14: 12-17, trumpu pasakojimu apie nupuolimą "aušros sūnaus" arba "rytinės žvaigždės", arba buvusio "šviesybės angelo", – tai vis Liuciperiaus sinonimai. (Pgl. dar 2 Kor. 12:14). Tai rodo, koks didelis buvo tas Liucius, kuris norėjo susilyginti su Dievu ar net jį nugalėti.

Hebrajai apokrifinėje rojaus sakmėje davė demonui vardą Samael, pasidarę iš sirų dievybės Šemel. Baltai sau darėsi "pikulus" iš lenkiškos "peklos".

(Pabaiga)

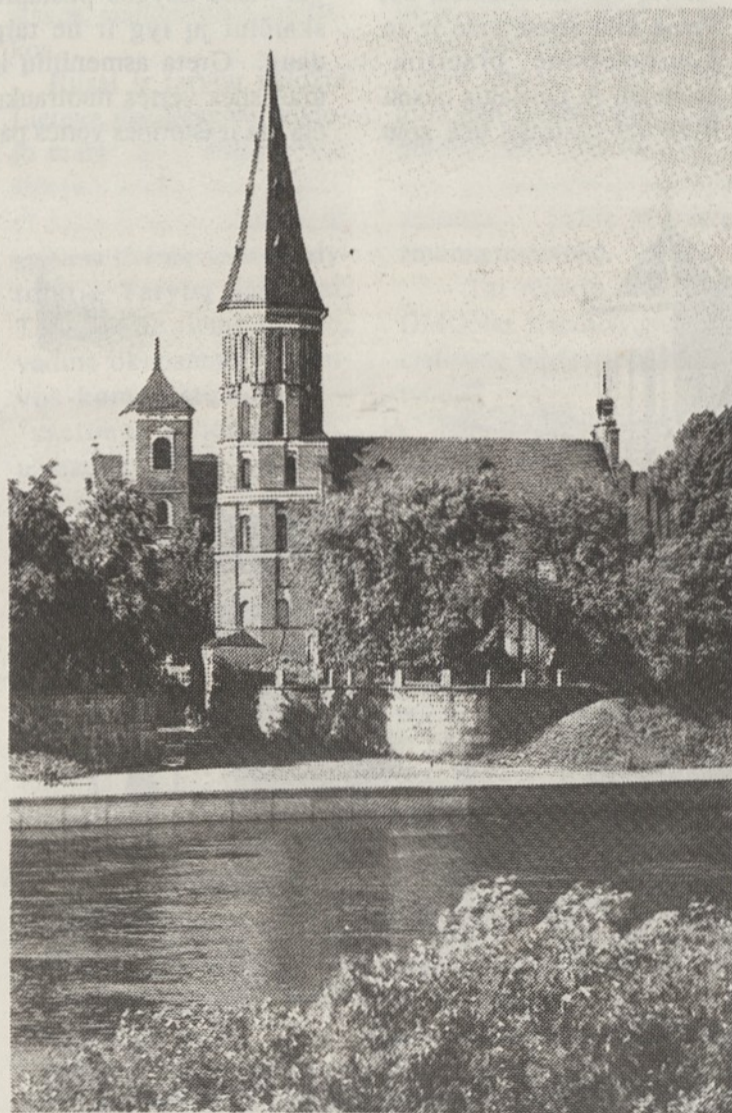
tent: Rytprūsiose, Latvijoje, Lietuvoje ir Vokietijoje. Tokio pat stiliaus bokštai buvo pastatyti Siesikų bažnyčios (1441m.), Stolmajos bažnyčios Vokietijoje, Karmėlavos (1500m.), Kelmės reformatų bažnyčios (1416), Trakų bažnyčios (1409m.), Kauno Arkikatedros, Bambergos katedros, Kauno kunigų seminarijos ir daug kitų.

Kodėl šis stilius išnyko – sunku pasakyti, gal dėl to, kad skverbėsi į architektūrą kiti stiliai, kaip Gotika, Renesansas, Barokas, o iš Rytų – Bizantijos stilius. Nors gotikinis stilius atsirado Prancūzijoje ir Italijoje 12 šimtmečiuose, bet visiškai išsivystė tik po 700 metų Vokietijoje, t.y. 18 šimtmečiuose. Išnyko Rokoko stilius 1780 m., egzistavęs apie 100 metų, nes Prancūzijos karalius Louis V įsakė Meno akademijai uždrausti architektams ir dailininkams ką nors projektuoti ar kurti Rokoko stiliaus. Mat jam nepatiko kėdės su iškraipytomis kojomis ir suktomis kolonomis. Ir jeigu kas nepaklausė – tam nukirsdavo galvas arba gaudavo sunkių darbų kalėjimo, kaip dail. Davis ir kiti.

Vėliau visi architektai pradėjo dairytis į Vakarų ir kopijuoti kitus stilius, pav: architektas Stuoka – Gucevičius suprojektavo Vilniaus Katedrą, gal nukopijavęs Redentore bažnyčią, Italijoje, tik vietoje korintinių kapitelių uždėjo Doriko kapitelius, paprastesnius ir pigesnius.

Jeigu Vytauto Didžiojo bažnyčia būtų pastatyta dabar su tokiu bokštu, tai saktum toks architektas skonis, bet dabar: ar gi galima ant 14-to šimtmečio pastato uždėti 18-tojo šimtmečio, panašų į gotikinio stiliaus, bokštą. Jeigu uždėjo bokštą rusai, tai jie uždėtų Bizantijos stiliaus, bet jeigu lietuviai, tai jų skonis prastas.

Redakcijos nuomonė: Diskusija šio bokšto autentiškumo klausimu Lietuvos spaudoje baigėsi jau senokai. Deja, dabar neturime galimybių jas perspausdinti. Norintiems patiems susidaryti aiškų šio bokšto architektūrinio stiliaus istoriją rekomenduojame pasiskaityti Lietuvių enciklopedijos 7 tome, pusl. 389-397 ir Tarybų Lietuvos enciklopedijos 4 tomo psl. 585.

Taip atrodo Vytauto didžiojo bažnyčia, uždėjus naujo stiliaus bokštą.

KARO METO DIENORAŠTIS

A. Rimtenis

Algirdo Gustaičio "Karas braukia kruviną ašarą"

Apie Antrąjį pasaulinį karą jau ne vienas yra rašęs savo atsiminimuose. To meto karo dienoraščių sunkoka užtikti, arba jie gal dar nepaskelbti. Šią spragą užpildo naujoji žurnalisto ir rašytojo Algirdo Gustaičio knyga, kurios jau vien pavadinimas turėtų kelti šurpą skaitytojui. Iš tikrųjų tai tik dalinis praėjusio pasaulinio karo dienoraštis, pradėtas 1944 m. vasarą dar tėviškė ir baigtas 1946 m. lapkričio mėn. Vak. Vokietijoje, tad apimtas tam tikrą stovyklinio gyvenimo laikotarpį pokario metu. Jeigu lygintume šį dienoraštį su rašytojos G. Petkevičaitės – Bitės Pirmojo pasaulinio karo meto dienoraščiu, matytume žydų skirtumą: Bitė rašė viso karo metų dienoraštį, pradedant 1914 m. ir baigiant 1919 m., pati būdama Lietuvoje ir betarpiškai stebėdama vokišką okupaciją, o A. Gustaičio dienoraštis, išskyrus pačią pradžią, rašytas už Lietuvos ribų, stebint jo eigą svetimame krašte. Dar kitas skirtumas: Bitės dienoraštis yra lyg ir ištisinis rašytojos pasakojimas, o Gustaičio knyga yra daugiau žurnalistinio pobūdžio su gana gausiais papildymais iš vėlesnių metų spaudos šaltinių, knygą ruošiant spaudai (pvz. čia įdėta Pirmojo pasaulinio karo apžvalga p. 568-581). Knygoje tiek daug informacijos apie viską, kad kai kas ją pavadinu savotiška enciklopedija.

Perskaičius šią storą knygą (941 p.), išleistą Devenų kultūrinio fondo 10-uju numeriu 1990 m.

(spausdinta M. Morkūno spaustuveje, Chicagoje), susidaro įspūdis, kad autoriui, rašant tą dienoraštį, visą laiką rūpėjo du dalykai: kritiškai atsiliepiama apie tuos, kurie Lietuvą po karo paliko ar tiesiog atidavė sovietams, nuolat primenant, kad reikėtų atsiimti ir kadaise prarastą žemes iki paties Karaliaučiaus (Tvanaksto).

Knyga sudaryta iš 11 dalių, kurių pirmosios trys (60 pusl.) apima autoriaus įspūdžius karo metu Lietuvoje; nuo 4-osios prasideda "savanoriška" tremtis Vokietijoje, ilgiau pasilieka smarkiai griunamame Berlyne (109 p.), o po to ilgiausiai amerikiečių zonoje ir Hanau stovykloje (256 p.). 9-oji dalis – "Užgesinto karo šešėlyje" – skirta pokario meto įspūdžiams ir kronikai. Nemaža puslapių skirta pavardžių ir vietovardžių vadyms, netgi turiniui (22 p.), kur gana gausu smulkių antraščių, užpildžiusių kiekvieną knygos dalį, nors tos antraštės ne visada atitinka tos dienos turinį.

Šalia visiškai asmeninio pobūdžio dienoraštinių užrašų, skaitytojas šioj knygoje ras ir istorinės vertės faktų, kultūrinio gyvenimo tremtyje įvykių užfiksavimo, tuos įvykius asmeniškai pergyvenant. Neliks be vertės ir šiaip gausi informacija, kurios žymi dalis iš jau pokarių šaltinių.

Nors autorius pradžioje pažymėjo, kad ne visos pavardės bus skelbiamos, bet viena kita atsikleidė ir su kontraversine praeitimi. Šiaip jau A. Gustaitis tiesiai ir atvirai pasisako tiek apie

sovietus, tiek apie amerikiečius ir kitus sąjungininkus – ypač kai aptariama skaudi Lietuvos praradimo žaizda, kartą tardamas net, kad "JAV ir Sov. Sąjunga okupavo tautas" (p. 509), cituodamas kitus šaltinius, kaip "dešimtis milijonų žmonių pokario metais sunaikino antroji nuodingoji gyvatė" (p.341). Prie sovietų orgijų (net bažnyčiose!) užimtame krašte šliejamas amerikiečių išpuolis, kaip jie su ukrainiečiais (versdami grįžti) elgėsi "baisiai žiauriai, gyvuliškai" (p. 667). Autorių piktina Niurnbergo teismo šališkumas: "O kur bolševikiniai nusikaltėliai ir nesuskaitomų milijonų nekaltų žmonių naikintojai?" (p.427).

Užsklęsdamas savo knygą A. Gustaitis sako: "Jungtinės Amerikos Valstybės labai daug skolingos lietuvių tautai, nes jos mus pametė Sovietų Rusijos okupacijai" (p.876). Dziugesnis buvo JAV Kongreso respublikonų atstovo C. Brown'o pareiškimas, kad "Lietuva, Latvija ir Estija turi būti atstatytos į buvusią laisvės ir nepriklausomybės padėtį" (p. 858).

Patriotinis autoriaus nuoseklumas matyti iš jo reikalavimų sugrąžinti Lietuvai priklausiusias žemes, iš jo nusistatymo prieš mišrias šeimas, iš jo pritarimo kun. J. Bružiko minčiai, kad kiekviena lietuviška šeima turėtų turėti bent penketą priauglį, kad galėtų atsispirti svetimųjų antplūdžiui.

Knygą gerokai pastorina nemaža nuotraukų (daugiau nei šimtas), nors proporcingai visos knygos puslapių skaičiui jų lyg ir ne taip daug. Greta asmeninių ir mažesnės vertės nuotraukų čia yra ir istorinės vertės pa-

A.† A. DAIL. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ – MAŽEIKAITĖ

Sulaukusi brandaus amžiaus, po trumpos ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu š.m. rugpjūčio 28 d., 4:30 val. ryto. Anastazija paliko nuilūdimė savo vyrą dail. Antaną Tamošaitį, savo seseris Juzę Šumskienę su šeima Lietuvoje, tautodailininkę Aldoną Veselkienę ir jos šeimą Kanadoje ir USA., brolius – Dr. Povilą Mažeiką su šeima USA., tekstilininką inž. Petrą Mažeiką su šeima Montrealyje, Vladą Mažeiką su šeima Venezueloje ir a.a. Juozą Mažeikos šeimą Venezueloje ir USA.

Anastazija Tamošaitienė buvo dailininkė, keletos knygų autorė, paskaitininkė pedagogė, lietuvių tautinių dražūžių ir gobelenų kūrėja. Velionė yra surengusi daugiau 20 savo dailės parodų Kanadoje, USA. ir Pietų Amerikoje. Jos dailės darbų yra Ottawos Civilizacijos muziejuje, Edmontono muziejuje, Vatikano kolekcijoje Romoje, Čiurlionio galerijoje Čigoje ir įvairiose Kanados universitetų galerijose.

Dail. Anastazija Tamošaitienė yra laimėjusi 1991 m. IŠKILIOSIOS LIETUVIŲ MOTERŲ ŽYMENĮ, kurį paskyrė Liet. R. Katalikių Moterų Sąjunga. Anastazija yra įkūrusi savo dailės studiją ir Lietuvių Tau-

todaylės Institutą, buvo to instituto švietimo vadove ir pastaruojų metu išrinkta garbės nare. Anastazija taip pat yra Kingstono audėjų klubo garbės narė. 1988 m. išleidusi savo kūrybos monografiją su Vytauto A. Jonyno įžanga.

A.a. Anastazijos kūnas pašarvotas Turner & Porter koplyčioje, 436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario, rugpjūčio 29-30 d.d., lankymo valandos ketvirtadienį 7-9 val. v. ir penktadienį 2-4 val. p.p., 7-9 val. v. Atsisveikinimas įvyks penktadienį 8 val. v., Šv. mišios šeštadienį 10 val. ryto Anapilio šventovėje, o iš ten bus išlydėta amžinam poilsiui į Šv. Jono Lietuvių kapines, Mississauga Ontario.

Jos pageidavimas – po mirties pagerbti ją ne gėlėmis, bet aukomis parement lietuvių spaudą.

PARDUODAMOS SKLYPAS ANT EŽERO KRANTO

Tik 45 min. kelio nuo Clevelando, prie dirbtinio ežero Mont Mere Lake.

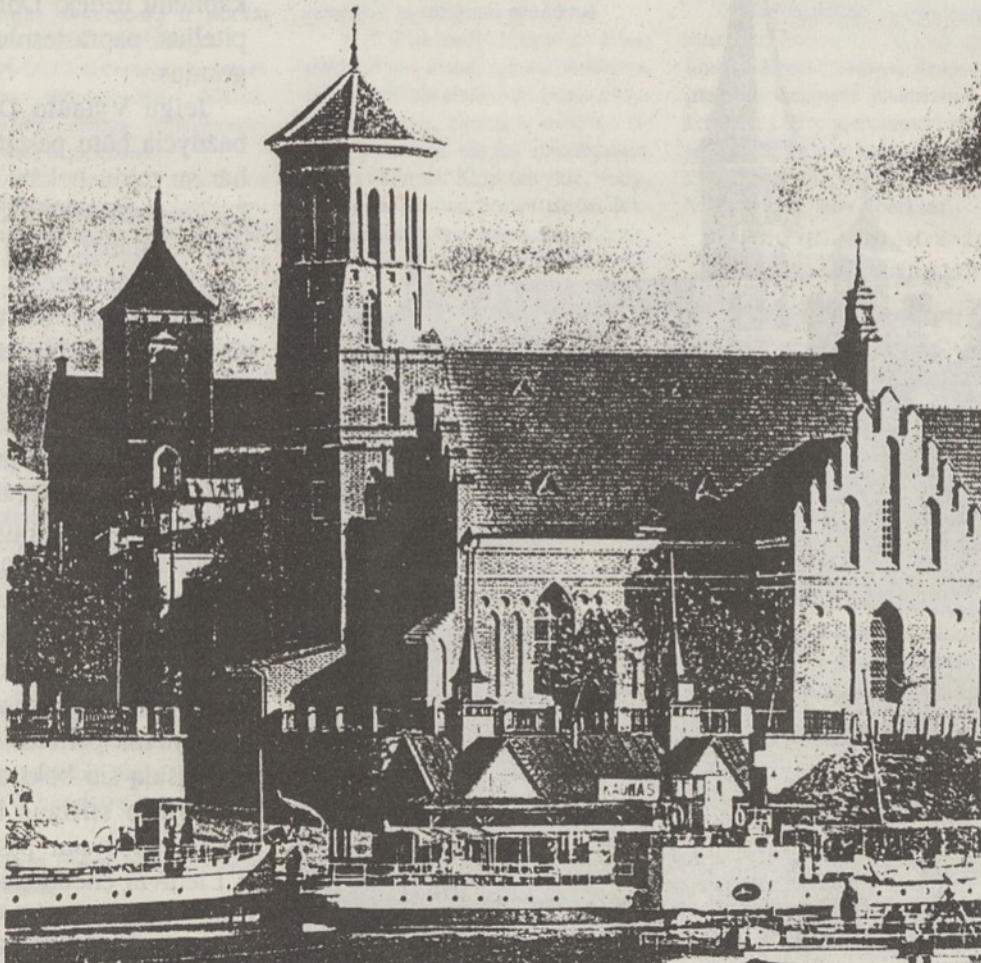
Žuvingas ežeras, smagus mažiems laivukams.

Apylinkės labai ramios ir gražios. Kaina – 12.000 dol. Kreiptis į Juozą Kijauską (31-35) tel: 289-7504

55 SVARUS MAISTO

PRODUKTŲ pristatome į namus LIETUVOJE: mėsa, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, kondensuotas pienas, cukrus, miltai, ryžiai, kruopos, kava, arbata, prieskoniai, \$95. MĖSOS GAMINIAI aukščiausios kokybės: Panevežio filė, žemaičių dešra, sprandinė, medžioklinės dešrelės, servilatas, 22 svarai, \$95. Mažesnis siuntinys \$65.

TRANSPAK, 2638 W. 69TH ST., CHICAGO, IL 60629, 312-436-7772

Vytauto didžiojo bažnyčia prieš bolševikų okupaciją

NUSIKALTĖLIŲ PORTRETAS

Gal kiek ir pavėluotas straipsnis. Ką padarysi, kad baisiomis žiniomis iš Maskvos prasidėjęs naujas Lietuvos istorijos ir jos Likimo ratas, pradėjo vėl sukstis taip sparčiai, kiekvienas išaušęs rytas atneša tiesiog po glėbį taip ilgai, daug metų lauktų žinių už kurias jau užmokėjome sausio mėnesio aukomis, Medininkų pasieniečių gyvybėmis...

Antrasis Atgimimas? Vėl jaudinamės, kaip tais –1988-siais...

Manome bus įdomu skaitytojui sužinoti, kas darosi šių, mums taip nusikaltusių, žmonių galvose ir, jeigu jie jas turi, širdyse...

Jie patys sau duoda įsakymus, o viršininkų pyla – išdavystė. Jie privalo tarnauti valstybei, o tarnauja – partijos mažumai – rašo Maskvos žurnalistas Genadijus Arievičius, pabuvojęs Vilniuje, kai OMONas užgrobė Lietuvos Ryšių ministerijos telefonų pasikalbėjimų stotį.

"Jie pasirodė apie pusę penktos, – pasakoja Vilniaus telefonu stoties direktoriaus pavaduotoja A. Luzaitė. – Sakėsi turį žinių, jog čia slepiami ginklai. Priėjo prie ventiliacijos angų, iškart ištraukė maišelį. Pasakė, – tai ir yra ginklai. Ar jie iš tiesų tą maišelį atrado, ar atsinešė patys, aš nežinau..."

Kas buvo tame paslaptyje, ten lūkuriausiems žurnalistams jie taip ir neparodė. Būrio vadovo I. Jeriomenkos paaiškinimu, jame buvo šoviniai,

sprogstamoji medžiaga ir pistoletas. O štai LKP CK (KPSS) pateikta informacija buvo žymiai tikslesnė ir kategoriškesnė: 100 įvairių šaudmenų, 200 metrų bifordo virvės, daugybė 200 ir 100 gramų trotilo šaškių. Talpus, tas maišelis, pasirodė buvęs: "Tokiu pusę Vilniaus būtų galima susprogdinti", – autoritetingai pareiškia pulkininkas S. Starobudas, kurį sutikau LKP CK. Krašto apsaugos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Algimantas Vaitkaitis, išgirdęs tokį paaiškinimą tik rankomis skėstelėjo: "Tokio kiekio sprogmenų mes niekad nesam net turėję..."

– Koks alisas kilo dėl stoties "užėmimo" – sako LKP CK sekretorius Algimantas Naudžiūnas. – Užuo padėkotų OMONui. Jis vienintelis čia gina tvarką! Remiamės žmonių kurie pranešė ir sužinojo pra-

Sovietinės armijos tankai ir kitos mašinos, užblokavusios priėjimą prie parlamento, bet gavusios įsakymą greit pasitraukė.

Vilnius 1991 rugpjūčio 19 d.

nešimais, kad stotyje laikomi ginklai, automatai, kulkosvaidžiai, kitokie ginklai. OMONas šį centrą padarė nebebavojingu, galbūt sulaukė nuo didelės diversijos ar rimto kraujo praliejimo. Ir veikė jis pagal prokuroro (LTSR– A. Petrausko) nurodymą. Mes gauname daug pasipiktinimo, laiškų su, kad spaudoje ir pasisakymuose iškraipomi sausio įvykiai...

– Būrio vadą iškvietė paaiškinti į Maskvą ir ten, sako, davė pylos už savivaliavimą.

– Iškvietė į MVD perspėjimui, bet kai mūsų omoninkai paaiškino situaciją, buvo visai kita šneka.

– Jie gi gina savo veidą. TSRS MVD visiškai nesigauja Lietuvos situacijoje. Nusikaltimai, chuliganizmas, sprogimai, antitarybinės demonstracijos, antirusiškos, antiarmijinės nuotikos...

Rusai ir tarybų valdžia Lietuvą išgelbėjo nuo rudojo maro, davė viską, visko išmokė, padėjo kuo galėjo. O dabar Lietuva – kūdikėlis spjauna į veidą savo gimdytojui – Tarybų Sąjungai. Tuos, kurie jiems padėjo, vadina okupantais. Lietuvos komunistų partiją – "svetimos šalies partija" uždrausta... O be jos negali būti išspręsta nei viena Lietuvos problema. Laiškuose žmonės mūsų reikalauja paimiti valdžią į savo rankas ir mums priekaištuoja, kad tai nepadarem sausyje. Kitu atveju – bus katastrofa. O Maskva nutyli, niekas nieko nesiima spęsti. Rusijos vadovybė dar ir pakiršina fašizmą ir nacionalizmą. Bushas seniai būtų nubaudęs už nepaklusnumą, kaip kažkada už betvarkę nubaudė Norvegą. Ir Huseiną nubaudė...

– Įvykiai Lietuvoje, – įsiterpia į pokalbį pirmojo sekretoriaus padėjėjas Viktoras Bavykinas, – sąjungi-

nius aplenkia pusantrų metų. Rusija eis tuo pat keliu, kaip ir Lietuva. Jelcinas – tai rusiškasis Landsbergis.

– Rusija daug ko nemato ir nežino, – su nuoskauda tvirtina Stanislavas Starobudas, – bet greit sužinos, kai suveiks šūkis "saviškius muša!" O tada tai visas pasaulis sudrebės.

– Jūs už griežtumą? Karinę jėgą?

– Už griežtumą, bet ne karinę jėgą, – ryžtingai neigia generolas Naudžiūnas... Negalima į viską taip atsainiai žiūrėti. Reikalingos sankcijos! politinės – TSRS parlamento nutarimai; ekonominės – ar reikia maitinti vietinius veltėdžius, kantrios rusų tautos sąskaita... Štai vienas mano pažįstamas teisininkas pasakė: "Jelcinas, Gorbačiovas ir Landsbergis – viena kompanija". Paskambino viena moteriškė ir sako: "Perduokite Jazovui, kad perimtų reikalus į savo rankas. Vien tik armija gali įvesti tvarką ir išgelbėti mus nuo banditizmo, girtuokliavimo, ūkio suirutės". Tokia paprastų žmonių nuomonė.

– Tai reiškia, kad vien OMONas šiandien gina socialistinę teisėtumą ir įstatymus?

Klausimas liko be atsako: bet žestas – buvo iškalbingas...

TSRS generalinis prokuroras muitinių užpuolimus įvertino viens kitam prieštaraujančiais aktais ir davė nurodymą iškelti baudžiamąją bylą.

Amerikiečių žurnalistams pats OMONo būrio vadovas B. Makutinovičius paaiškina, kad apie milijonas iš trijų milijonų Lietuvos gyventojų remia OMONo veiksmus, ir būtų žymiai geriau, kad ant jų spauda pamazgų nepiltų. "Ne, dabartinės diktatoriškos Lietuvos valdžios nuversti mes nesirošiams, – tęsia Makutinovičius, – ją ir be mūsų

nuvers". Įsakymus, gerybes ir pinigus mes gauname iš vidaus reikalų divizijos. Bet kartais veikiame ir sava rankiškai, bet nepažeisdami įstatymų.

Šis "savarankiškumas" kelia daugiau klausimų, pagalvojus, kad OMONo veikla kelia grėsmę ne vien Baltijos respublikoms, bet ir visos TSRS politiniam stabilumui. OMONo akcijos pėmelis dažnai sutampa su "Pačiais nepatogiausiais momentais" TSRS. Ir šis telefonų stoties užėmimas "sutapo" su Gorbačiovo išvyka į Londoną. O čia, kaip pasakė LKP, visą laiką "nepatogus", visą laiką kas nors vyksta. Mes išanalizavom Gorbačiovo tarptautinių kontaktų ir svarbių tarptautinių susitikimų grafiką. Jokio nuoseklumo! Jį taip gudriai sudarinėja, kad kiekviena diena norinčiam ką nors veikti – nesėkminga...

Tai, kad Maskva visai, nesigauja kas darosi Lietuvoje, LKP CK aiškina taip: karinės akcijos iš anksto niekad negarsinamos. O OMONas apskritai veikia pagal savo taisykles, atitinkančias savo specialiąją paskirtį. Kartais raportuojama kuriai nors instancijai, tačiau ši grandinė kažkur nutrūksta. Ir apskritai, kai ši grandinė nenutrūksta ir pranešimas patenka kam jis skirtas, ten kur reikia, būna dar blogiau: informaciją dažnai sužino priešininkas ir kruopščiai paruošta operacija sužlunga...

Tai todėl su Maskva tartis visiškai negalima, vien todėl, kad ruošiamas operacija tampa žinoma "nedraugui".

Reikėtų pasvarstyti rimčiau ką "savais" ir ką "priešininkais" laiko OMONas ir LKP CK?

Išvertė ir parengė
Vitalius Zaikauskas

LKP CK sekretorius generolas A. Naudžiūnas: "...Rusai ir tarybų valdžia Lietuvą išgelbėjo nuo rudojo maro, davė viską, visko išmokė, padėjo kuo galėjo..."
Medininkai, 1991 rugpjūčio 1d.

PUČAS

Vladas Vijeikis

Rugpjūčio 26 dieną, iš Lietuvos pasiekiau Chicagą. Perėjau amerikietiška muitinę – keista tikrinimo stotis. Gali pervežti kulkosvaidį. Kulkosvaidio nevežiau, bet dėl vieno kito dešrų iš Danijos šiek tiek nervinausi. Sakė, kad neleidžia. Bet net nežiūrėjo.

Čia noriu šiek tiek sugrįžti prie Danijos:

Kada mes, skrisdami į Lietuvą, sustojome Kopenhagoje, tai danai davė kiekvienam po nemažą pakietą įvairių gėrybių (sūrių, dešrų, bekono konservų) nuvežti giminėms į Lietuvą. Buvau baisiai nustebintas. Davė visai mūsų grupei iš Chicagos, visiškai be jokio užmokesčio. Tegyvuoja danai!

Apširovęs savo pečius gana sunkiomis terbomis iš Lietuvos, žygiavau pro užtvaras namo. Mačiau kaip nukrypo keli televizijos filmavimo aparatai į mane, bet, būdamas menka politinė figūra, nesustojau, nes manęs jau laukė. Kitą dieną man mano bičiuliai sakė, kad matė mane Chicagos 9 televizijos kanale. O kad būčiau žinojęs, esąs televizijos objektu, būčiau ir vieną kitą žodį angliškai žemai tiška ar kauniška tarme prataręs. O ką būčiau pasakęs? Visi būtų sunervinti. Štai ką: Sovietišką pučą pergyvenau Kaune. Ryte mano giminaitė pranešė išgirdus baisią žinią, kad Sovietijoje – perversmas, kažkas ima valdžią į savo rankas, Gor-

bačiovui visai blogai. (dėl to susijaudinimo susirgo ir dabar tebeguli savo vasarnamyje vos gyvas), KGB ir kokie ministrai perimą valdžią. Tankų gausybė važiuoja Kauno gatvėmis, savo vikšrais ardo asfaltuotą grindinį. Kauno piliečiai bando sustabdyti. Bet kur tau. Tada mano giminaitis, kaip buvo numatyta, vežė mane į Skaudvilę. Visi keliai užtvirti pabėgėliais, grioviuose išardyti tankai, kareiviai su automatais žars to ugnį aplink save. Aš ir mano bendrai iššokame iš automobilio ir griausmingai šaukdami priverčiame kareivius su raudonom žvaigždėm pasitraukti mums iš kelio. Bet pasirodo mūsų lietuviška kariuomenė ir ji galutinai įveikia situaciją. O mes toliau važiuojame į Skaudvilę. Keliai pilni tankų ir važiuojančių ir grioviuose gulinčių. Bet mes visai nekreipiame dėmesio į juos. Mūsų tikslas: Skaudvilė.

Važiuojame tolyn. Visur užtvaros. Bet mūsų patvarus "Žigulys" prasiveržia pro visas užtvaras ir pagaliau pasiekiamė Skaudvilę. Čia žmonės suvaryti į viena aikštę ir išskirstyti į du būrius: viena už sukilėlius, kita už Landsbergį. Kai kurie nori persimėtyti kai kokiais daiktais ar į tą ar į kitą grupę. – Sąmyšis didžiausias. Mes trijų asmenų grupė, įtiname, kad nei sukilėliai nei Gorbačiovas nieko gero mums nežada, tad visi eikime už Landsbergį. Mūsų

Illinois gubernatoriaus žmona Brenda Edgar skaito pasaką mažiesiems Balzeko muziejuje liepos 31 d. J. Tamulaičio nuotr.

įtikintieji susijungia į vieną grupę. Už Landsbergį ir už Lietuvos nepriklausomybę – visi. Šitai pergalę nutariame atžymėti bent jau alumi. Bet Skaudvilės alaus pardavikla neduoda alaus jeigu neturime savų tuščių butelių, todėl šiek tiek susinervinę, grįžtame į Kauną. Pakelėje dar pergyvenę visą eilę nuotykių su tankais, sovietų kareiviais ir kitomis kliūtėmis, o kai pasiekiamė Kauną, sužinome, kad pučas baigėsi, Gorbačiovas vėl sėdi balne. O mums kas iš to?

Taip aš būčiau papasakojęs amerikietiška televizijai.

Bet kaip iš tiesų buvo?

Per kelis dešimtmečius nesumelavau Dirvos skaitytojams, tad ir šiuokart išguldyčiau visą teisybę. Malonu būtų būti herojum, bet sąžinė užgraužt gali.

Tad buvo taip: Ryte iš

tiesų sužinojome apie perversmą. Mūsų grupės iš Chicagos ir iš New Jersey laikėsi stebėtinai šaltai. Ir aš pats buvau toje grupėje. Kitą dieną šiek tiek sunerimo širdis, kada buvo paskelbta, kad Rygos areodromas užblokuotas. Aha, reikės pasilikti Lietuvoje ilgiau. Bet kadangi viešbutis kainuoja apie 50 centų už dieną, tad galima bus išsilaikyti ir tiems, kurie visų savo dolerių dar neatidavė giminėms.

Gatvėse nebuvo jokios žymės apie vykstantį pučą. Gal todėl, kad Lietuva mano nepriklausanti sovietiniai struktūrai. Tik keista, kad visuotinė nuomonė buvo prieš pučą. O ką Gorbačiovas duos? Bet ar pučistai, ar Gorbačiovas – Lietuvos žmones jų reikalų nėsvarsto. Jų tikslas: laisva, nepriklausoma Lietuva.

Visą tą pučo laiką teko pergyventi Kaune. Gatvėse vaikai ir paaugliai ramiai laizė ledus, kuriuos mes vadiname ice cream. Laisvės alėjoje vaikštinėjo porėmis ir vieniši piliečiai.

Tai ta pati alėja, kurioje jaunystėje ir aš pats vaikštinėjau. Miesto sode prie teatro glebėsčiausi porėlės visai nekreipdamos dėmesio nei į

praevius nei į svarbius politinius įvykius. Prie tuščių kaip įprasta krautuvų stovėjo eilės, o Laisvės alėjos pabaigoje stovėjo didinga Vytauto statula, bet nešaukė į kovą, nors taip knietėjo su kuo nors susikauti. Grįžome namo ant Žaliojo kalno, Kaune, ir laukėme rytdienos. O rytdiena buvo labai proziška: sukilėliai sumiti arba išbėgiojo, Jelcenas išgelbėjo. O kauniečiai juokiasi. Sako: bolševikai taip "nusibankrutino", kad ir padorios revoliucijos nebemoka daryti.

Spėju, kad mano istorija mane pasmerks, kad nesugebėjau išnaudoti tokios geros progos tapti herojum. Gal ir taip. Bet reikia pridėti ir tuos mūsų giminaičius, kurie Amerikoje drebėjo dėl mūsų likimo.

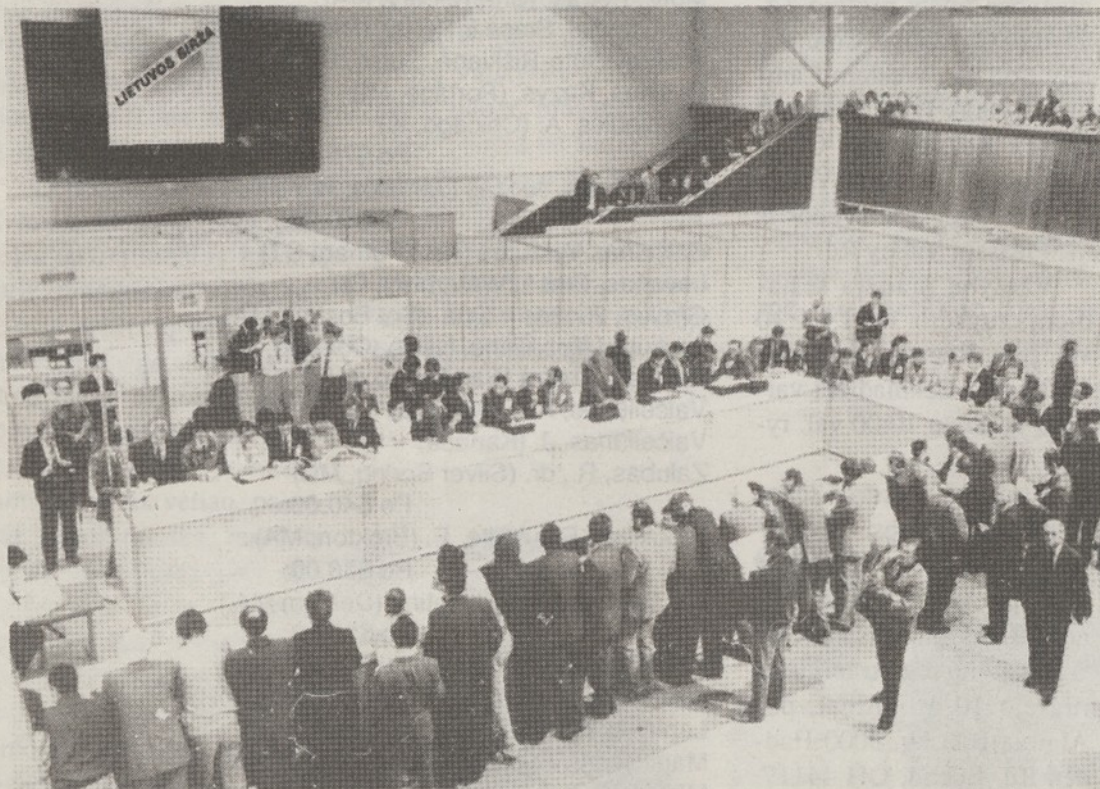
Labai gailiuose, kad nesugebėjau išnaudoti šios revoliucijos save į herojų tarpą įtupdyti, bet tikiuosi, kad kitą kartą taip nebebus. Būsiu jau pasimokęs.

P.S. O į Skaudvilę tikrai važiuavau.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KARGO Į LIETUVĄ!

Drabužiai, maistas, vaistai
MUITO NĖRA, KIEKIS NERIBOTAS
Pristatome į namus pigiausiomis kainomis.
Siuntinius mums siųskite paštu arba UPS.
RŪKYTOS MĖSOS GAMINIAI
su pristatymu į namus 22 svarai – tik \$ 80
ATLANTA IMPORT – EXPORT
2719 W. 71 th St. Chicago Il. 60629
(312) 434-2121

Lietuvos birža Vilniuje, kur visad pilna klientų.

Zemės naudojimo būdus - individualų ar grupinį visomis ūkinės veiklos formomis pasirenka žemės savininkai ir valstybinės žemės naudotojai.

4. Pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 1991 m. rugsėjo 1 dienos:

4.1. Nustatyti perkamos žemės, miško ir vandens telkinių kainą bei išpirkimo tvarką, numatant lengvatines žemės pirkimo sąlygas žemės ūkio imonių darbuotojams (nariams) ir ūkininkams;

4.2. Nustatyti Agrarinės reformos komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetenciją, agrarinės reformos tarnybų sudarymo tvarką ir jų funkcijas;

4.3. Parengti ir patvirtinti žemės reformos žemėtvarkos projektų parengimo ir jų

ekonominio pagrindimo metodiką;

4.4. Parengti miestų žemės privatizavimo ir žemės sklypų naujai individualiai statybai pardavimo tvarką;

4.5. Nustatyti žemės nuosavybės teisės dokumentų formas, jų išdavimo, privačios žemės nuomos ir pardavimo tvarką.

5. Pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 1991 m. spalio 1 dienos:

5.1. Pateikti Lietuvos Respublikos Aukščiausiąjai Tarybai valstiečio ūkio įstatymo pakeitimų ir papildymų (reglamentuojant žemės išpirkimą), susijusių su šiuo įstatymu, projektą;

5.2. Parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Aukščiausiąjai Tarybai žemės (naudojimo) ir miškų įstatymų projektus;

5.3. Nustatyti privačioje nuosavybėje

esančios žemės paėmimo į valstybinės žemės fondą ir atsiskaitymo su savininku tvarką.

6. Pavesti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai iki 1991 m. rugsėjo 1 d. nustatyti pasirengimo ūkininkauti įvertinimo tvarką.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
V.Landsbergis

AMERIKOS ŪKINIO GYVENIMO ATEITIS

(Atkelta iš 2 psl.)

gamintų automobilių pardavimas rugpjūčio mėnesyje yra žemesnis, negu liepos mėnuo. Įvairios nuolaidos dėl 1991 m. ir nauji modeliai 1992 m. nesulaukia norimo skaičiaus pirkėjų.

Vartotojai yra susirūpinę ateities pajamomis aukštu ir nemažėjančiu bedarbių skaičiumi, didėjančiais valstijoms ir miestams mokesčiais ir lėta ūkinio gyvenimo pažanga.

Visi trys didieji kenčia. Chrysler, General Motors ir Ford korporacijos gyvena nuostolių laikus.

Fordas, kuris nupirko Jaguar bendrovę už 2.5 bilijono dolerių praeitais metais, turi daugiau nuostolio, negu buvo numatyta, 100 milijonų. 1990 metais silpnas doleris ir ūkinė padėtis labai atsiliepė į Amerikos ir Anglijos pirkėjus. Pigiausias Jaguaras kainuoja apie \$42,000.00.

Tikintis, kad pelnas pasirodys 1992 m. kaip yra numatoma, investuotas Fordo kapitalas bus atgautas tik įpusėjus 21-įjį šimtmetį.

Stipriai konkurencijos dėka ir aukštos japonų automobilių kokybės, amerikiečiai automobiliai pagerėjo, jų gamybos kaina sumažėjo, bet atsirado kita bėda – reklama, pristatymas garantijos ir pardavėjų pelnas sudaro

maždaug trečdalią automobilio pardavimo kainos, – padėtis prašosi sprendimo!

Per Iacocca, vyriausią galva Chryslerio bendrovės, pranašauja, kad automobilių pramonė atsigaus 1992 m., o 1993 m. bus dar geresnis periodas.

Komunizmo imperijos byrėjimas ir viltis, kad Centrinis Bankas palengvins kreditų sąlygas ir sumažins procentus yra priežastys dėl pasukinių akcijų biržos rekordų, tačiau rinkos dalyviai ir stebėtojai yra kritiškai ateities atžvilgiu, kuri gali atnešti netikėtumų.

Milžiniška valdžių (federalinės, valstijų ir miestų) ir korporacijų skola yra ilgalaikis stabdys. Žinios, kad šių metų trečiojo ketvirčio bendrovių pelnas yra žymiai mažesnis, negu numatytas, nelaukti politiniai įvykiai ir prisimenant, kad spalio mėnuo buvo labai skaudus 1987 ir 1988 m. yra faktoriai, kurie gali paveikti rinka artimoje ateityje. Fred Gordon Plain Talk Investor redaktorius mano kad prospektai dėl menko trečiojo ketvirčio korporacijų pelno gali iššaukti 10% kritimą per vieną mėnesį.

D.R. Hays, investavimo analzytas, mato šviesesnę ateitį. Per artimiausias 6 savaites rinka gali nukristi

iki 2,900. Ekonomijai gerėjant, ketvirtasis ketvirtis atneša geresnius bendrovių uždarbius birža atsigaus ir sekančių metų viduryje pasiekia 3600, – gana optimistiškas skaičius.

Nepamirškime, kad jau artėja 1992 m. rinkimai, res publikonai dės visas pastangas, kad ekonominiai reikalai pagerėtų, nes balsuotojų kišenė sprendžia kandidatus ir laimėtojus.

Tikėkime, kad padėtis gerėja, o ateitis giedrėja.

SEARCHING

Angela Rosa Karšinskaite, for relatives living in U.S.A., Canada and / or Lithuania. Father: Juozas Karšinskas from Vilkaviškis (Kybartai), son of Peter and Mary. Mother: Anelė Vidūnaitė. My father came to Argentina sometime between 1925 and 1927, dying in 1936, when I was only 44 days old.

Please contact me at the following address:

Angela Karšinskas de Pertuz / 122 Las Americas 1981 / (C.P.1888) Florencio Varela, Buenos Aires / Argentina, Tel.0-11-54-1-255-2231.

Thank you!!

(33-35)

ROMAS PUKŠTYS VĖL VYKSTA Į LIETUVĄ rugsėjo mėn. **PERVEDAMI DOLERIAI, PALIKIMAI.** Priima užsakymus **AUTOMOBILIAMS.** Atsiskaityti iki rugsėjo 10 d.

TRANSPAK,

2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Š.A Pabaltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 14-15 d.d., Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 West Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio. Kampas W. Pleasant Valley ir York, Rd. įvažiavimas iš W. Pleasant Valley Rd.

Varžybų pradžia šeštadienį, rugsėjo 14 d., 1:30 val. p.p. Registracija – nuo 12:00 val. Sekmadienį varžybų tąsa nuo 10:00 val. ryto.

Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas. Programa apima vyrų, moterų ir visas pricauglio bei veteranų įvairaus amžiaus klases.

Dalyvių registracija iki rugsėjo 10 d. imtinai, pas Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd. Euclid, OH 44117. Tel. 216-486-0889.

Taigi, registruotis bei informacijas gauti galima pas EGLĘ LANIAUSKIENĘ, tel. 216-731-7464.

Laukiama dalyvių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių, ypatingai gausiai iš Toronto.

GERBS ŽMONIŲ LAISVES IR TEISES

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pareiškia, kad Lietuvos valstybės politika buvo, yra ir išlieka taikinga, o ji pati besąlygiškai visada gerbs žmonių laisves ir teises, nepaisant tautybės ar politinių įsitikinimų.

Kai kurie piktavaliai ar išgąsdinti asmenys skleidžia įvairius prasimanymus, gąsdindami, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusi-gręš nuo ne lietuvių tautybės žmonių, kad bus persekiojami komunistinių ar kitų kairiųjų partijų, organizacijų ir judėjimų nariai. Kai kas bando skleisti gandus apie būtinybę priešintis galimiems susidorojimams.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė dar kartą ryžtingai pareiškia, kad mūsų visuomenė, kurianti teisingą valstybę, mūsų tauta nėra kerštinga, o asmenis, padariusius nusikaltimus, gali teisti tikta teismas. Tačiau Lietuvos Respublikoje žmonės nėra ir nebus diskrimi-

nuojami už politinius įsitikinimus ar dėl to, kad jie yra kitos tautybės. Lietuvos, taip pat kitų valstybių piliečiai per pastaruosius metus įsitikino, kad mūsų Respublika negrįžtamai pasuko demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo keliu. Vyriausybė padarys viską, kad visi Lietuvos Respublikos gyventojai be išimčių laikytųsi įstatymų ir už jų pažeidimus būtų patraukti atsakomybėn. Lietuvoje suirutės negali būti.

Mes įsitikinę, kad Lietuvos Respublikos gyventojai šiuo metu bus kaip niekada anksčiau susitelkę ir draugiški. Visų laukia įtemptas ir sunkus darbas. Visomis jėgomis sieksime, kad žmonės pagaliau lengviau atsikvėptų, kad visuomenėje neliktų įtampos, kurią kurstė SSRS agresyvios jėgos.

G. Vagnorius,
Lietuvos Respublikos
ministeris pirmininkas

Paminklo skirto Vyskupui K. Paltarokui statyti aukotojai:

Garbės Mecenatai, aukoję po \$200.00:

Andrašiusas, Bruno ir Apolonija, (Orland park, IL.)
Deksny, A. vysk. (Vokietija)
Cooler De Solliers-Vitėnaitė, Asta (White Plains, N.Y.)
Genys, Jonas, dr. (Frostburg, MD)
Paltarokaitė-Kubilienė, Aldona (Cicero, IL)
Kurkulai, Liucija ir Albinas (Rochester, N.Y.)
Linkevičius, P.Z. (Kanada)
Paugienė, Marija (Melrose Park, IL)
Paukšteliai, Aurelija ir Vytautas (Kenosha, WIS)
Vaineikis, Juozas (Chicago, IL)
Paltarokaitė-Valaitienė, Joana (West Spring, IL)
Paltarokaitė-Vitėnienė, Ona (Oxon Hill, MD)
Vitėnai, Almis ir Birutė (Holmdale, N.J.)

Po \$100.00:

Bačkis, Dr. S.A. (Prancūzija)
Giedraitis, Juozas (E. Northport, N.Y.)
Keniausiai, Onytė ir Aleksandras (Waterbury, Ct)
Kirkilas, M. Kun., (St. Petersburg, FL.)
Molis, Petras, (Shrewsbury, MA)
Petrušaičiai, Stasė ir Petras (Racine, WIS)
Traškevičiūtė-Riškienė, Stasė, Dr. (Hillsdale, IL)
Rusinas, Kazys, (Portage, MI)
Šešplaukis, A. (Chicago, IL)

Po \$75.00:

Pažemėnas, Juozas (Jamaica, N.Y.)

Po \$50.00:

Balčiūnas Vytautas prel. (Putnam CT)
Levanas, Stasė (Waterbury, Ct)
Girnius, Juozas ir Ona, (So. Boston, MA.)
Jankutė-Užubalienė, Nijolė (Chicago, IL)
Pužinas, Austra (San Mateo, CA)
Vaičeliūnas, A.Z. (Kanada)
Vaičeliūnas, J. (Kanada)

Zalubas, R., dr. (Silver Spring, MD)

Po \$40.00:

Ribokienė-Riaubaitė, E. (Brokton, MA)

Po \$30.00:

Lapšienė-Jatulytė Josefina (Delham MA.)

Po \$25.00:

Grigaitis, K.J., (St. Petersburg, FL.)
Jasinevičius, Juozas ir Felicija, (Euclid, OH)
Laniauskas, Stasė, (Euclid, OH.)
Majauskas, V., dr., (Ormond Beach, FL.)
Miežinskas, Jonas ir Leonida, (Hot Springs, AR.)
Petronienė-Jatulytė, Rozalija, (Boston, MA)
Renkus, Meilė, (Santa Ana, CA.)

Po \$20.00:

Baltrušaitis, Andrius (Chicago, IL.)
Gruzdai, Juozas (N. Miami Beach, FL)
Račiūnaitė-Daugirdienė Eugenija (Chicago IL)

Po \$5.00:

Dumbra, Augustinas (Saginaw, MI.)

Komitetas

DOOR TO DOOR
PARCEL SERVICE TO

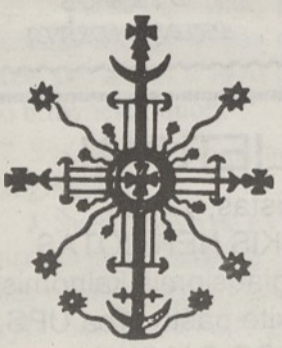
UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA
BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA
LENINGRAD, MOSCOW

All costs included

- Money
- Car sales
- Flower delivery

• We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.
• Standard food parcels - regular and express

INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212
Tel. (716) 894-9880

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

<p>Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345</p>	<p>Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108</p>
<p>Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455</p>	<p>Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003</p>

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

<p>ANTHONY B. PETKUS DONALD A. PETKUS</p>	<p>DONALD M. PETKUS LAWRENCE C. GASUNAS</p>
---	---

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **DIRVA TELEVIZIJOJE.** Praėjusią savaitę net du kartus į Dirvą buvo atsilankę Clevelando TV5 kanalo bendradarbiai: Pirmą kartą – rugsėjo 21 d., kada Lietuvoje buvo sunkiausios dienos. Antrą kartą rugsėjo 23 d., kada jau paaiškėjo, kad sukilėliai pralaimi ir sunkūs pavergimo debesys išsiskirsto.

Abu kartus filmavo redakciją ir vakaro žiniuose rodė plačiojo Clevelando ir apylinkių žiūrovams. Už tai TV5 kanalo vadovybei esame dėkingi, nes Dirvai buvo padaryta gražus ir svarbus patamavimas, lietuvių laikraštį suartinant su šio didelio miesto gyventojais.

• **CLEVELANDO GRANDINĖLĖ ŠOKA.** Daug Grandinėlės vadovių ir šokėjų, rugpjūčio 18-25 dalyvavo IX-sios tautinių šokių šventės kursuose Dainavoje.

Visą savaitę šventės naują repertuarą mokėsi studentų grupės vadovė Renė Motiejūnaitė – Booth, veteranų vadovė Eglė Laniauskienė ir šokėjai Danius Silgalis, Danutė Tallat-Kelpšaitė, Lina Vyšnionytė.

Clevelande, Grandinėlės ansamblis pradės darbą trečiadienyje, rugsėjo 11 d., 7 v.v., Dievo Motinos parapijos auditorijoje, 18022 Neff Road.

Nauji šokėjai, norintys dalyvauti IX-ojoje šokių šventėje 1992 m. liepos 4-5

Dalis Grandinėlės šokėjų Tautinėje šokių šventėje Lietuvoje 1990 m. vasarą.

d. Chicagoje, privalo atvykti į repeticijas rugsėjo mėnesį, trečiadieniais 7 v.v. ir sekmadieniais 6 v.v.. Po rugsėjo mėnesio nauji grupės nariai nebus priimami.

Šalia Renės Booth (tel. 216-257-8594), šokius mokys ir šokių mokytoja Audra Gedrytė.

Visus Grandinėlės reikalus dabar tvarko Aleksandra Sagienė (tel. 442-8674).

• **ŠIAIS METAIS NUO GRUODŽIO** 18 dienos iki 1992 metų sausio 8 dienos vyks Septintas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, Pietų Amerikoje. Julija Minkūnaitė buvo JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos Clevelando skyriaus valdybos paskirta atstovauti Clevelando jaunimą bei organizacijas, kuriose Clevelando jaunimas dalyvauja. Kartu su kitų JAV miestų atstovais, taip pat atstovaus JAV krašto jaunimą. Kai Julija grįž iš kongreso, ji apibudins Clevelando skyriaus Jaunimo Sąjungos valdybą apie programą studijų dienose ir numatytus Clevelando ir JAV jaunimo ateities planus. Kongrese daly-

vaus atstovai iš visų pasaulio lietuvių kolonijų. Taip pat bus nemaža grupė atstovų iš Lietuvos.

Tokia išvyka pareikalaus labai didelių išlaidų, kurių Julija pati negalės padengti. Todėl kreipiamės į Clevelando lietuvius, prašydami aukomis paremti jos kelionę. Čekius prašome rašyti JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos – Clevelando Skyriaus vardu; Adresas: KONGRESO ATSTOVEI 1725 Sherwood Blvd. Euclid, Oh. 44117 Tel. 524-3657.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos Clevelando Skyriaus Valdyba
• **OHIO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS** š. m. rugsėjo 22 d. 12:00 val. Lietuvių namuose Clevelande, 877 East 185 Str., šaukiamas JAV LB Ohio apygardos suvažiavimas.

Suvažiavimo darbų tvarka: JAV LB Ohio apygardos valdybos, kontrolės komisijos, apylinkių valdybų pranešimai bei diskusijos dėl pranešimų, JAV LB Ohio apygardos valdybos ir kontrolės komisijos rinki-

mai, pasisakymai dėl ateities veiklos.

Laukiame visų suvažiavime.

• **ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ** Šv. Jurgio parapija sekmadienį, š. m. rugsėjo 8 d., 10:30 val. Mišiomis pradės Šiluvos Marijos šventę. Visi šioje šventėje kviečiami dalyvauti. G.J.

**Injured in auto accident
Free consult with lawyer
621-3907**

Bruce R. Rose

(33-36)

Jei esat sužeistas auto nelaimėje. Be mokesčio tarkitės su advokatu
621-3907

Bruce R. Rose

(33-36)

HELP WANTED

Housecleaning, two days a week. Require reliable, experienced, thorough worker. References required. No child care, near bus line, Clev. Hts. Call 291-2821 after 8:00 P.M.

APARTMENT FOR RENT

Euclid 1 bedroom – 330 dol.
2 bedroom – 375 dol. plus utilities, appliances, air, security. No pets.

646-1613 senior citizen discount

(32-33)

Antrajam pasauliniam kare žuvusiems rusų kariams, kurių tarpe yra ir daug lietuvių, Karaliaučiaus (Kalingrado) srityje, yra pastatytas paminklas.

Paminklo lentoje, pirmoje eilėje aštunta iš viršaus, yra Clevelandiečio E. Pranckevičiaus brolio Kosto Pranckevičiaus pavardė. Toje pačioje lentoje dar yra trys lietuviškos pavardės.

Prie paminklo stovi: Kazimiera Grušienė, Elvyra Mineikienė ir Petras Mineikis.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą nuodėsių valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

ĮVYKIŲ KRONIKA

TAUTINIŲ ŠOKIŲ KURSAI DAINAVOJE

Br. Juodelis

Mūsų, tautinių šokių tėvynės gamtą primenančioje Dainavos stovykloje, š.m. rugpjūčio 18-24 dienomis įvyko Lietuvių Tautinių šokių Instituto surengta tautinių šokių mokytojų studijų savaitė. Suvažiavo, suskrido 112 mokytojų, grupių vadovų – instruktorių ir žydinčios jaunystės šokėjų iš visų JAV ir Kanados vietovių, kur veikia tautinių šokių grupės. Nuo Toronto ir Otavos iki St. Peterburgo. Nuo Los Angeles, Seattle, San Francisco iki Bostono, New Yorko ir New Jersey. Net du atstovai iš Brazilijos.

Tautinių šokių savaitė Dainavoje vadovavo IX Išeivijos Lietuvių Tautinių šokių šventės programos vyriausia vadovė ir Lietuvių Tautinių Šokių Instituto valdybos pirmininkė Dalia Dziženė. Jai talkininkavo Instituto valdybos nariai: vicepirm. Juozas Karasiejus – ūkio reikalų vedėjas, komen dantai: Violeta Fabianovič

ir Juozas Kamūza, Instituto išdininkas, o valgykloje visus gerai maitino virtuvės vedėja Aldona Šoliūnienė. Šokiams grojo okordeonistas Audrius Polikaitis ir pamokos šokių šventės repertuarui kas dieną tęsėsi nuo ryto iki vakaro, prakaitą nusiplaunant Dainavos ežerelyje.

Šokėjus aplankė IX Tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirm. dr. Petras Kisielius vicep. Birutė Jasaitienė, nariai Angelė Karnienė ir Bronius Juodelis. Posėdyje su tautinių šokių mokytojais buvo aptarti svarbesni šventės rengimo klausimai. Stovykloje dalyvavo ir buvusių švenčių menovadovės, visad jaunos, veiklios Jadvyga Matulaitienė ir Nijolė Pupienė.

IX Išeivijos Lietuvių Tautinių šokių šventė įvyks 1992 m. liepos mėn. 4-5 dienomis Chicagoje. Rosemont Horizon pavilijone.

PRADEDA NAUJUS MOKSLO METUS

KRISTIJONO DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PRADEDA 1991-1992 MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1991-92 mokslo metus pradeda š.m. rugsėjo 7 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 S. Fairfield Ave., Chicago Illinois. 9

val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliarios pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. popietį.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I-mas, II-tras, III-čias, IV-tas ir VI-tas skyrius.

Kr. Donelaičio lit. mokyklos dir. J. Širka teikia pradinės mokyklos baigimo pažymėjimą R. Dumbrių gegužės 18 d. Stebi inisp. R. Kučiene. naujųjų mokslo metų pradžia rugsėjo 7 d. J. Tamulaičio nuotr.

Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visai lietuviškai nekalbantiems vaikams.

Aukštesnioje mokykloje veiks V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji klasės. Į V-tą klasę priimami mokiniai išėję LB švietimo tarybos nustatytą mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 7 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto.

Registracijos metu bus registruojami vaikai pirmajai komunijai paruošti. Visi mokiniai gavusieji pataisas, po registracijos rugsėjo 7 d.,

10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių už kiekvieną vaiką.

Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti šiems mokytojams: R. Kučienei 312-778-0358, A. Brazaitienei 708-598-8331, J. Širkai 708-974-3589.

Direktorius Julius Širka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI

Gautas trečias kūrinys "Negirdėtas atsitikimas", pasirašytas Izabelės slapyvardė.

BALTIJOS VALSTYBĖS DALYVAUS OLIMPIJADOSE

USA TODAY laikraščio žiniomis iš Tokio, Baltijos respublikoms paskelbus Nepriklausomybę nuo Sovietų S-gos, jos galės dalyvauti 1992 m. olimpinėse žaidynėse Barcelonoje, Ispanijoje. Tai tvirtina Juan Antonio Samaranch, Tarptautinio Olimpino Komiteto pirmininkas. Anot Samaranch raudona sovietų vėliava pas kutinį kartą plėvėsavo šią vasarą lengvosios atletikos varžybose Japonijoje.

Samaranch sakė, kad Lietuva, Latvija ir Estija tarp abiejų pasaulinių karų buvo IOC (Tarptautinio Olimpino Komiteto) narės. Jų priėmimas bus svarstomas, kaip į olimpiadas sugrįžtančiųjų kraštų, o ne kaip naujai priimamų. Tačiau, Samaranch pabrėžė, kad tai priklausys nuo JAV-bių, Europos ir Japonijos, Baltijos respublikų pripažinimo. Ger.J.

Dr. J. Vengrio memuarai MANO KELIAS

270 psl., kaina 12 dol. gaunama:

J. Vengris, P.O. Box 104
Osterville, MA 02655

GREEN CARD LOTTERY
40,000 AVAILABLE FOR 1992
CALL NOW

TOLL FREE: 1-800-767-5906
(30-38)

A. A. TELESFORUI DULIEBAI

po sunkios ligos iškeliauvus amžinybėn, jo žmonai MILDAI, sūnui JONUI, dukrai RŪTAI, broliui JUOZUI ir seserims ONUTEI, JADZEI, STASEI bei visiem šeimos nariams, giminėms ir artimiesiems, gilią užuojautą reiškia

Ignas, Marija, Julius, Viktoras
Stankai

Mielam šeimos draugui, tauriam lietuviui

VLADUI PAŽIŪRAI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai ALFONSAI, giminėms ir artimiesiems.

Liucija ir Antanas
Mažeikos

V. Bogutaitė, Kr. Donelaičio lit. mokyklos abiturientė, klasės vardu atsisveikina su mokyt. N. Nausėdiene, A. Brazaitiene, Gr. Sturoniene ir R. Kučiene mokslo metu užbaigime gegužės 18 d. J. Tamulaičio nuotr.